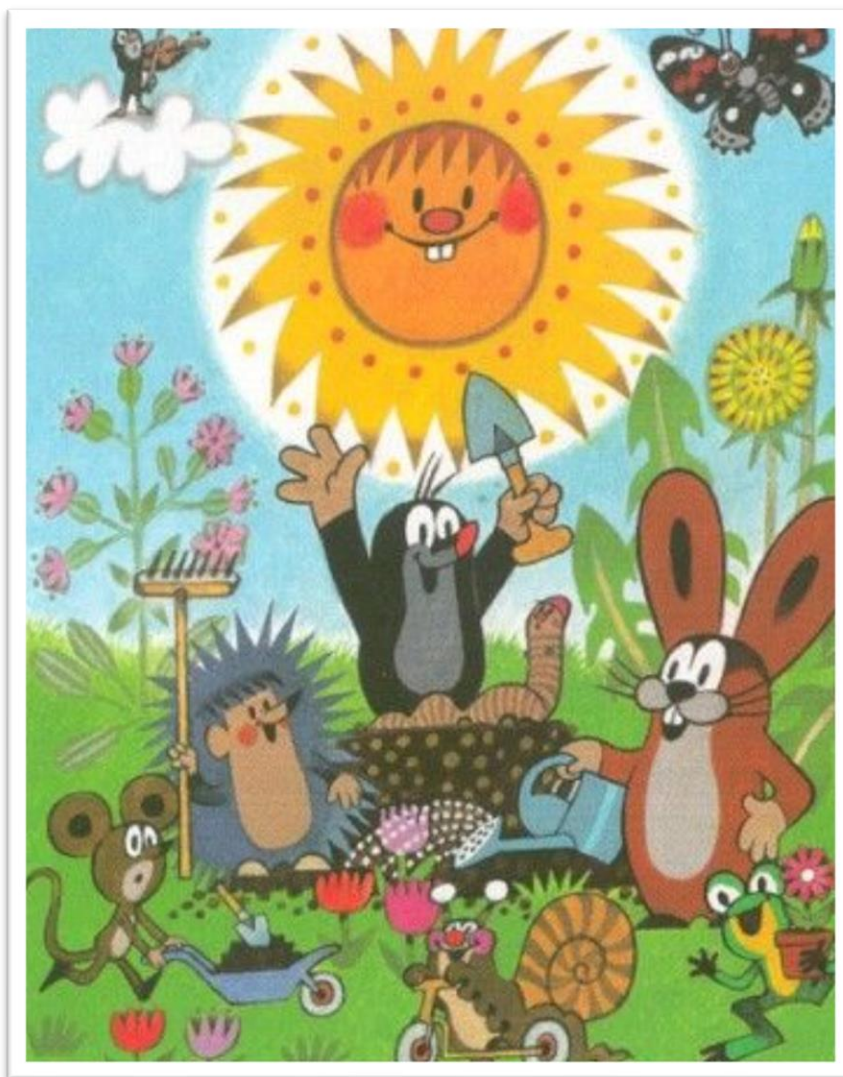

Základní škola a Mateřská škola Písečná, příspěvková organizace,
790 82 Písečná u Jeseníku 76

Na základě ustanovení zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vydávám

Školní vzdělávací program,

který je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání

KRTEK POMOCNÍČEK

Vydal (a): Radmila Jankešová, vedoucí učitelka MŠ

Projednán na pedagogické radě dne: 29. 8.2020

Doba platnosti od 1. 9.2020–31. 8.2023

V Písečné dne 1. 9. 2020

.....
Radmila Jankešová,
vedoucí učitelka MŠ

Obsah:		
1.	Identifikační údaje o školce	3
1.1	Základní údaje o školce	3
1.2	Zřizovatel	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Partneři, se kterými škola spolupracuje	4
2.2	Akce organizované školou	6
2.3	Projekty	6
3.	Podmínky vzdělání	6
3.1	Podnětné věcné /materiální/ prostředí	7
3.2	Rytmický řád života a dne, životospráva	8
3.3	Bezpečné sociální prostředí	10
4.	Organizace vzdělávání	11
4.1	Participativní a týmové řízení mateřské školy	13
4.2	Personální a pedagogické zajištění	14
4.3	Otevřené partnerství, spoluúčast rodičů	15
5.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	16
5.1	Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	16
5.2	System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole	17
5.3	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	19
5.4	Vzdělávání dětí nadaných	20
5.5	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
5.6	Zabezpečení vzdělávání dětí mimořádně nadaných	21
6.	Charakteristika vzdělávacího programu	22
6.1	Výchovné a vzdělávací strategie	23
6.2	Hlavní pedagogický záměr školní vzdělávací činnosti	23
6.3	Cíle předškolního vzdělávání	24
6.4	Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce	24
6.5	Zaměření školy	25
7.	Vzdělávací obsah - integrované bloky	26
	1. Krteček a kamarádi	27
	2. Krtek a Vánoce	36
	3. Krtek a sněhulák	44
	4. Krtek a zelená hvězda	51
	5. Krtek a kalhotky	58
8.	Plán evaluace a hodnocení vzdělávání	64
8.1	Zdroje	68

1. Identifikační údaje o mateřské škole

1.1. Základní údaje o škole

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Písečná u Jeseníku, příspěvková organizace
Adresa:	790 82 Písečná u Jeseníku 76
Ředitelka ZŠ a MŠ:	Mgr. Renata Juříková
Vedoucí učitelka MŠ:	Radmila Jankesová
Telefon:	+420 739 499 707
E-mail:	ms.pisecna@seznam.cz
Zařazení do sítě škol:	
IČO:	709 88 315
IZO:	107 632 802
Předmět hlavní činnosti:	předškolní vzdělávání
Kapacita školy:	55
Součást školy:	školní jídelna (dále ŠJ)
Kapacita ŠJ:	140
Vedoucí ŠJ:	Martina Koláčková

1.2. Zřizovatel:

Název:	Obec Písečná u Jeseníku
Adresa:	790 82 Písečná u Jeseníku
Telefon, fax:	+420 584 423 122
E-mail:	podatelna@pisecna.cz
Platnost dokumentu	Od 1. 9. 2020 – 30. 8. 2023
Kontaktní osoba:	Radmila Jankesová, vedoucí učitelka MŠ

2. Obecná charakteristika školy

Budova do 50. let sloužila jako sídlo mlynáře Schrotha v Písečné a Mateřskou školou je od 8. listopadu 1949. K těmto účelům je využívána dodnes. Prostory školy plně odpovídají stanovené kapacitě a předpisům. Mateřská škola byla do roku 1978 jednotřídní, avšak přístavbou v roce 1978 se stala školou dvojtřídní. V přízemí má šatnu, kancelář, hernu o dvou prostorech, jídelnu a sociální zařízení. V 1. patře je v zadní části opět herna a sociální zařízení a v přední části směrem k hlavní komunikaci se nachází šatna pro personál, tělocvična, tři stálé ložnice a malé sociální zařízení. Ve 2. patře jsou potom 3 sklady pomůcek a metodického materiálu. Ve školním roce 2011-2012 proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy MŠ – výměna radiátorů, plynové kotle, rozvodů vody, odpadů, všech dětských sociálních zařízení, úprava prádelny ve sklepě, byly položeny nové koberce v hernách, ložnicích pro děti, PVC v herně II. oddělení. Mateřská škola se nachází ve zdravém prostředí. Obklopuje ji ze všech stran zahrada určená k pobytu dětí venku. Je přístupná z hlavní komunikace brankou, z vedlejší komunikace velkou bránou, která je využívána hlavně pro školní jídelnu a vývařovnu. Školní jídelna a vývařovna je součástí mateřské školy. Horní zahrada je využívána od jara do zimy a je vybavena novými herními prvky: pískovištěm s dolním i horním krytím, sestavou se skluzavkou, čtyřbokou prolézací sestavou, pružinovými hopsadly, klasickými houpačkami, malou chatkou pro hry dětí, velkou chatkou, ve které jsou uloženy hračky a nářadí sloužící ke hrám dětí při pobytu venku. Dále pak dvěma stoly s lavicemi a mostkem. Dolní zahrada je využívána v zimě k zimním hrám se sněhem. Mateřská škola je součástí základní školy Písečná od 1. 1. 2003. Je dvojtřídní školou, provozovanou celodenně.

2.1. Partneři, se kterými škola spolupracuje

Spolupráce se Základní školou

- * celoroční akce Česko čte dětem – čtení starších kamarádů ZŠ v MŠ
- * společné koledování a zdobení Vánočního stromu s programem na náměstí u Obecního úřadu v Písečné
- * návštěva paní učitelky z MŠ u zápisu v ZŠ
- * návštěva paní učitelky ze ZŠ u předškoláků v MŠ
- * návštěva budoucích prvňáčků v ZŠ
- * vzájemné návštěvy dle potřeby
- * společné vynášení Morany
- * společný program na Akademii ke Dni matek
- * sportovní dopoledne vedené školáky pro děti MŠ
- * účast budoucí učitelky 1. třídy na pasování prvňáčků

Spolupráce se zřizovatelem

- * vedení Obecního úřadu se aktivně zajímá o činnost mateřské školy a také ji výrazně podporují /opravy a údržba budovy MŠ/.
- * děti z MŠ se podílí na různých kulturně společenských akcích v obci, např. vítání občánků, vystoupení pro seniory v obci, zdobení vánočního stromu, Akademie ke Dni matek.

Spolupráce s PPP, SPC a klinickým logopedem

- * individuální pohovory o dětech a jejich problémech
- * konzultace při nápravě vad a poruch
- * odborná pomoc při sestavování individuálních plánů
- * výběr vhodné literatury, pomůcek
- * klinický logoped provádí depistáž v MŠ /opět se souhlasem rodičů/, doporučí, které děti potřebují jeho odbornou péči na pracovišti v Jeseníku/.

Spolupráce s jinými subjekty

- * **se Střediskem volného času Duha**
 - exkurze, návštěvy výukových programů
 - účast ve výtvarné korespondenční soutěži
- * **s Hasiči ČR**
 - exkurze v místní hasičské zbrojnici, seznámení se činností, ukázka techniky
- * **s okolními školami**
 - návštěva MŠ Supíkovice na Dni otevřených dveří v MŠ Písečná, spojená se zápisem do MŠ a loutkovým představením divadélka Sluníčko ze Sternberka
- * **s místními občany**
 - s místním včelařem panem O. Tomáškem, panem M. Hlavatým

ZÁMĚR:

- **navázání nové spolupráce:**
 - Světluška, projekt Nadačního fondu Českého rozhlasu
 - Beluška o.p.
 - Ústav sociální péče Jeseník
 - Šimon, denní stacionář Jeseník
 - Tyflo Šumperk, Olomouc
 - Zahrada 2 000 o.p. Jeseník

2.2. Akce organizované školou

- * celoroční akce Celé Česko čte dětem – rodiče, děti ze Základní školy
- * podzimní a jarní tvoření dle aktuálního nápadu
- * prodejní výstavky knih v MŠ
- * Vánoční besídka pro rodiče
- * Zimní olympiáda na sněhu, na zahradě MŠ
- * návštěvy divadelních představení v DPB v Jeseníku
- * společný výlet dle dohody s Radou rodičů
- * oslava Dne dětí v MŠ
- * slavnostní ukončení školního roku s programem dle dohody s Radou rodičů

2.3. Projekty

- * Celoroční Výzva 63 v MŠ a ZŠP., Registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18-063/0011923 financovaného z prostředků EU-OP VVV
- * 5+6+7.ročník, „Se sokolem do života aneb Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky“, Česká obec sokolská – odbor všestrannosti
- * Máme rádi zvířata – Česká veterinární správa
- * výukové programy v Duze Středisku volného času v Jeseníku
- * Celé Česko čte dětem – provozní kolektiv MŠ, senioři v obce, žáci ZŠ

Soutěže

- * výtvarná korespondenční soutěž v Duze SVČ v Jeseníku

3. Podmínky vzdělávání

Základní podmínky, které je třeba při vzdělávání dětí dodržovat, jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami. V návaznosti na ně náš ŠVP podrobněji popíše další materiální, organizační, personální a pedagogické podmínky, které příznivě budou ovlivňovat kvalitu námi poskytovaného vzdělávání.

3.1. Podnětné věcné /materiální/ prostředí

- * Naše mateřská škola má dostatečné prostory/podlahová plocha i objem vzduchu atd./ dle příslušného předpisu a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. V roce 2005 se zrekonstruovala herna v přízemí vybouráním stěny do tzv. verandy. Celá místnost se tak prosvětčila a zvětšila. Rovněž i další prostory jsou dostatečně světlé, v oknech jsou fungující žaluzie. Staré vybavení interiéru heren bylo renovováno na policové skříně s barevnými nátěry. Na konci roku 2008 jsme v hernách účelně přemístily centra aktivit: **ATELIÉR, DOMÁCNOST, KOSTKY, MANIPULAČNÍ HRY, DRAMATIKA, KNIHY A PÍSMENA, PÍSEK, POČÍTAČ, POKUSY**. Také se CA označila srozumitelnou a líbivou formou – popisky a obrázky jsou v souladu i s evaluačními lístky dětí.
- * Tělocvičné náradí, zdravotně hygienické zařízení v přízemí i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídající počtu dětí, jsou již zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou estetického vzhledu. V tělocvičně je průběžně doplňováno náradí a náčiní, je zavěšeno na dosah dětí, účelně rozmístěno v nových skříňkách s kontejnery. O prázdninách 2011 byla opět vylepšena o novou malbu a nový koberec po celé ploše.
- * Vybavení hračkami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně doplňováno a pedagogy plně využíváno. I nadále budeme podporovat a rozvíjet šetrné zacházení s hračkami a zodpovědný úklid. Další doplňování bude pokračovat i následujícím období.
- * Hračky, pomůcky, náčiní jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Nově jsme vytvořily piktogramy, které obsahují i zacházení s hračkami a doufáme, že se nám ve výchovné práci s dětmi osvědčí.
- * Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohly je shlédnout i jejich rodiče.
- * Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje horní a dolní zahrada. Tyto prostory byly nedostatečně vybaveny moderními herními prvky s dopadovými plochami. V létě 2011 byla provedena realizace nové horní zahrady dodavatelem Tomovy parky s.r.o. Zahrada byla doplněna o Modrovousovou věž, čtyři pružinové houpačky, dva stoly s lavicemi, nové pískoviště, dvě zavěšené houpačky a prolézací sestavu se skluzavkou.
- * Většina vnitřních i venkovních prostor mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

ZÁMĚR:

- postupné dokupování nových hraček a pomůcek
- nové sociální zařízení pro personál
- renovace zahradní chaloupky
- vyrovnání chodníku k budově MŠ
- zakoupení nových šatnových skříněk
- nová podlaha v šatně MŠ
- nová podlaha v jídelně
- nová fasáda na celé budově MŠ
- nové oplocení kolem pozemku MŠ
- průběžná údržba pracovníky Obecního úřadu

3.2. Rytmický řád života a dne, životospráva

- * Naší hlavní prioritou je propojit potřebu svobody dětí s potřebou řádu. Spojením se vytvoří správné podmínky pro zdravý vývoj předškolních dětí.
- * Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava /dle předpisu/. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Při pití se samostatně obsluhují / přiměřeně jejich schopnostem /, nalévají si je do vlastních hrníčků. V pitném režimu mají zdravé, neslazené bylinkové čaje a potom vodu. Učitelky připomínají dětem důležitost pití, jsou jim osobním příkladem.
- * Každý den mají děti k dispozici čerstvé ovoce a zeleninu.
- * Učitelky nabízejí a motivují děti, aby ochutnaly i jídlo, které nemají rády, ale je zdravé. V této oblasti se nám velmi osvědčila činnost v CA Domácnost. Pokud děti samy pokrm vyrábějí, častěji ho ochutnají. Snažíme se o prevenci a nápravu negativních návyků a nevhodných vyživovacích zvyklostí dětí. Vytváříme podmínky pro dietní stravování dětí, které to potřebují.
- * Mají na jídlo dostatek času. Všechny se při stolování v různé míře obsluhují samy.
- * Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci / např., aby rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností ve smluvený čas se zdůvodněním, dále pak neplánované
- * události v životě školy apod./. Rodičům však doporučujeme přivádět své děti nejlépe do 7:30 hod.

- * Organizaci denních činností máme rozčleněnu tak, aby poskytovala dostatek prostoru pro hlavní seberozvíjející se činnosti dětí:
 - **organizace denních činností:**
 - **6.00 – 8.00 hod. spontánní činnosti, individuální výchovná práce s dětmi**
 - **8.00 – 9.00 hod. pohyb, hygiena, dopolední svačina**
 - **9.00 – 11.30 hod. práce v centrech aktivit, pobyt venku**
 - **11.30 – 14.00 hod. hygiena, oběd, hygiena, příprava na odpočinek, odpočinek, klidný program pro nespící děti**
 - **14.00 – 16.00 hod. hygiena, odpolední svačina, odpolední zájmové činnosti dětí**
- * Děti jsou při příznivém počasí venku, program činností je přizpůsoben okamžité kvalitě ovzduší a dalším povětrnostním vlivům / déšť, mráz, silný vítr/.
- * Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i při pravidelných vycházkách po okolí, ve třídách, tělocvičně. Nemají však možnost pohybovat se samostatně mimo třídy nebo přecházet samy bez dozoru do jiných tříd – výjimkou je vyřízení vzkazů, splnění drobných úkolů.
- * V tělocvičně máme základní množství náradí a náčiní pro pohybové aktivity dětí. Velké zlepšení nastalo v dolní herně Berušek vytvořením tělovýchovného a relaxačního koutku, který je využíván všemi dětmi v ranních a odpoledních hodinách.
- * V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti ke spánku na lůžku nenutíme, těm, které mají nižší potřebu spánku, nabízíme jiný klidný program v herně v přízemí.
- * Samy se chováme podle zásad zdravého životního stylu a snažíme se jim poskytovat přirozený vzor.

ZÁMĚR:

- dodržovat délku pobytu venku i v zimních měsících
- více přenášet v letních měsících činnosti i mimo školní budovu
- nadále umožňovat neomezený odpočinek mladším dětem, dodržovat dohodnuté pravidlo se staršími – brát ohled na spícího kamaráda, nehlučit v ložnici v době odpočinku všech dětí bez ohledu věku
- více spolupracovat s rodiči a objasňovat správnost konzumace zdravých potravin

3.3. Bezpečné sociální prostředí

- * Dětem i dospělým zajišťujeme vlídné a bezpečné prostředí MŠ.
- * Nově příchozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci.
- * Nově příchozí rodiče dostanou písemně základní informace a rady, jak postupovat v případě adaptačního období svého dítěte. Také nám vyplní adaptační dotazník, abychom co nejlépe zvládli toto pro dítě náročné období. Mají možnost se adaptovat na nové prostředí po dohodě i individuálně.
- * Pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování, jednají nenásilně, přirozeně a citlivě... Klademe důraz na to, aby nebyly neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem.
- * Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvládnováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.
- * Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád a učit se pravidlům soužití.
- * Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, obzvláště při úklidu hraček a pomůcek, při přesunu po budově mateřské školy atd., tak, aby pro ně byla jejich třída kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- * Pedagogický způsob, jakým jsou vedeny je podporující, sympatizující. Projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga a dětí. Nemanipulujeme s dětmi, zbytečně je neorganizujeme, nepodporujeme nezdravé soutěžení mezi nimi.
- * Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života.
- * Vyhýbáme se negativním slovním komentářům.
- * Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě a nenásilně tyto ovlivňují prosociálním směrem.

ZÁMĚR:

- * plně využívat získaných poznatků z vyplněných adaptačních dotazníků nově příchozích dětí
- * budovat a rozvíjet prosociální vztahy vzhledem k změnám v rodinách, k přístupu k výchově, neúplné rodiny atd.

4. Organizace vzdělávání

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a Školním řádem pro mateřské školy, který stanovuje kritéria pro přijímání dětí.

Mateřská škola pracuje jako dvoutřídní a zachovává si rozdělení na dvě heterogenní skupiny dětí:

1. třída Berušky – heterogenní skupina dětí ve věku 2,5 – 5 let

2. třída Sluníčka – heterogenní skupina dětí ve věku 4,5 – 7 let

- * Počty dětí odpovídají zařazení do sítě škol a hygienickým požadavkům.
- * Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuálně změněné potřeby.
- * Dle dohody pedagogických pracovníků budeme i nadále doporučovat v následujících školních rocích přivádět své děti do MŠ do 7:30 hod. Všechny děti mají potřebu volné spontánní hry a pokud ho rodič bez závažnějšího důvodu vodí pozdě, není to ku prospěch dotyčného dítěte, ani ostatních. V oprávněných případech bude umožněn pozdější příchod – individuálně po vzájemné dohodě.
- * V případě požadavku na docházku dítěte v určitou hodinu z důvodu doplňkového programu školy, jsou rodiče vždy informováni prostřednictvím letáku na hlavních, vchodových dveří do šatny nebo pomocí webových stránek.
- * Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- * Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- * Děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- * Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- * Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizace nad rámec běžného programu.
- * Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- * Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.
- * Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- * Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, byl vytvořen klidový koutek pro děti, které to potřebují, pokud se nechtějí účastnit společných činností. Stejně tak se vyřešila i možnost soukromí při osobní hygieně v sociálním zařízení u šatny v přízemí – pojízdnými dveřmi.

- * Pro pohybově aktivnější, neklidné děti byl v pracovních v přízemí realizován tělovýchovný koutek pro bezpečné dovádění, který si velmi oblíbily.
- * Plánování vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- * Pro realizaci plánovaných činností se snažíme vytvářet vhodné materiální podmínky – dostatečné, kvalitní a včas. Naším zájmem je spokojené dítě.

ZÁMĚR:

- průběžné doplňování učebními pomůckami do CA, tělovýchovného nářadí a náčiní

4.1. Participativní a týmové řízení mateřské školy

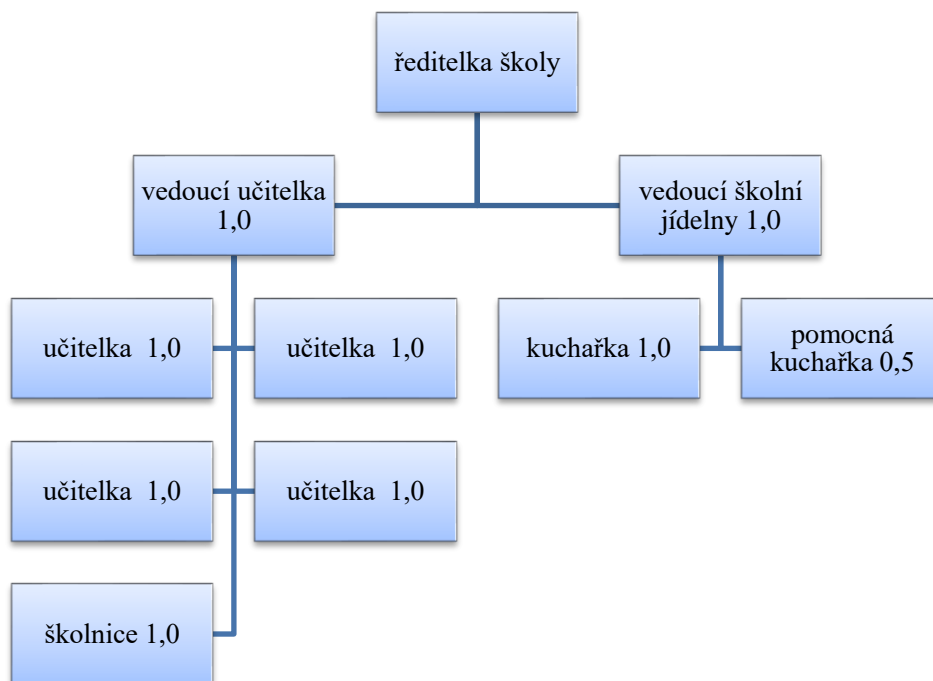
- * Vedoucí učitelka MŠ vymezuje v Pracovním plánu povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků.
- * Velký důraz je kladen na týmovou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství.
- * Je zaveden funkční vnitřní i vnější informační systém, pedagogické rady probíhají po skončení IB, aktuálně dle potřeby.
- * Společně vytvářet prostor na spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance. Všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se snaží aktivně se podílet na dění v mateřské škole.
- * Vedoucí učitelka MŠ průběžně vyhodnocuje práci všech podřízených zaměstnanců/viz evaluační plán/, snaží se pozitivně motivovat a podporovat jejich vzájemnou spolupráci.
- * Na základě autoevaluace v průběhu roku, v pololetí a na konci školního roku plánuje další pedagogickou práci a chod mateřské školy.
- * Tvorba ŠVP vychází z podrobné analýzy Kritérií souladu ŠVP s RVP a dalších evaluačních nástrojů.
- * Vedoucí učitelka MŠ průběžně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců školy, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke kvalitě vykonávané práce.
- * Na spolupráci s rodiči se opět podílí všechny zaměstnankyně školy větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí.

ZÁMĚR:

- nadále podporovat rozvoj pedagogických dovedností, zkušeností a znalostí u nových, začínajících učitelek
- společně usilovat o udržení, zachování stabilního kolektivu mateřské školy, obzvláště pedagogů
- vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů ŠVP
- posilovat vědomí celého kolektivu školy, že vzájemné pozitivní vztahy se odráží i na dětech a rodičích
- vést celý kolektiv MŠ k uvědomění si myšlenky, že o tom, jak se bude dítě v MŠ cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí.
- prohlubovat dobrou spolupráci se zřizovatelem, ZŠ a ostatními subjekty.

4.2. Personální a pedagogické zajištění

Organizační schéma školy s úvazky jednotlivých pracovních pozic

- * Pedagogický sbor pracuje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel/viz. pravidla vedení třídních schůzek, pedagogických rad, hospitací.
- * Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podporována
- * Umožňujeme vzdělávání všem pedagogickým pracovníkům v rámci nabídky Schola servis Jeseník nebo vlastního samostudia.
- * Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byl zajištěn plynulý chod MŠ.
- * Celý kolektiv mateřské školy je veden k jednání a chování, které je v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami výchovy.
- * Specializované služby /logopedie, dechová cvičení na flétně, základy hry na piano, zpěv a dramatický kroužek/, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Informační a komunikační systém školy

* vnitřní - interní

- Rady MŠ po skončení IB, dle potřeby aktuálně
- Informace o programu školy na nástěnce v šatně.
- Osobní kontakt s rodiči při předávání dětí.
- Zapojení rodičů, Rady školy do akcí školy.
- Dotazníky pro rodiče – adaptační nově nastupující děti
- Otevření školy rodičům – kdykoliv možnost návštěvy MŠ, účast v dění.

* vnější - externí

- Základní informace o škole na webových stránkách /www.zs-pisecna.cz/.
- Individuální pohovory s rodiči, sestavení individuálních plánů dětí.
- Plánované schůzky a akce školy a rodiny.
- Účast na DVPP.
- Studium odborné literatury, využití odborných časopisů.
- Získávání informací pomocí sítě Internet.

ZÁMĚR:

- stále pracovat na zapojení rodičů – nápady, připomínky pro práci s dětmi, nové akce mateřské školy

4.3 Otevřené partnerství, spoluúčast rodičů

Co nabízíme rodičům?

- * Přátelské ovzduší a snahu co nejvíce pomáhat při výchově a vzdělávání dětí.
- * Spolupráci při vytváření individuálních plánů pro děti – na základě individuálního pohovoru s rodiči jednotlivých dětí sestavujeme, plánujeme, jak postupovat v jeho vzdělávání.
- * Podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, akcí, dle zájmu vstupovat do her svých dětí. Pravidelnou a dostatečnou informovanost o všem, co se v mateřské škole odehrává /viz. seznam akcí s přibližným termínem, místem, hodinou/.
- * Oboustrannou komunikaci mezi pedagogy a rodiči, založenou na vzájemné důvěře a profesionalitě.
- * Poradenský servis a osvětovou aktivitu: ukázky přímé výchovné práce s dětmi, např. logopedické chvílky, grafomotoriku, řízený pohyb, hudební dovedností, besedu s pracovníci PPP... Denní informace o dítěti.

- * Možnost vyžádat si pohovor s pedagogickým personálem, přispět svým názorem, pomocí či darem.
- * Možnost spolupráce rodičů na tvorbě Školního vzdělávacího programu, individuálního plánu pro děti s OŠD.
- * Možnost aktivně se zapojit do Rady rodičů a přátel školy, která navrhuje a spolupodílí se na organizaci různých akcí MŠ.

5. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- * Základní koncepce vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte.
- * Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už jsou tyto děti vzdělávány v běžné mateřské škole, či v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.
- * Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje mateřská škola.
- * Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti bude členit do pěti stupňů, jež stanoví Příloha č.1 vyhlášky č.27/2016 Sb.
- * Úpravy ve vzdělávání navrhnou pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s ředitelkou školy jako pracovníkem, který poskytuje poradenské služby ve škole a zákonným zástupcem dítěte.

5.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpurnými opatřeními

- * Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.
- * Jejich naplňování je třeba přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem.
- * Snahou pedagogů bude vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.
- * Budeme mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.
- * Účelem naší podpory těchto dětí bude plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

- * Pravidla pro použití podpůrných opatření, po dobu platnosti našeho ŠVP pro PV, školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. a dle potřeby je budeme plánovat a realizovat.
- * PLPP budeme zpracovávat samostatně, IVP na základě doporučení ŠPZ.
- * Budeme používat vhodné vzdělávací metody a prostředky, které budou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i vysoce profesionální postoje učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání budou podílet.
- * Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno, proto budeme vytvářet podmínky pro jejich pozitivní přijetí a k tomu bude nutné, mimo jiné, navázat úzkou spolupráci s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.
- * Budeme spolupracovat s dalšími odborníky, využívat služby školských poradenských zařízení.

5.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- * Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována dítěti, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží (pomalejší tempo práce, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.). Úpravy ve vzdělávání navrhuje pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s ředitelkou školy jako pracovníkem, který poskytuje poradenské služby ve škole a zákonným zástupcem dítěte.
- * Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována dítěti, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží (pomalejší tempo práce, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.). Úpravy ve vzdělávání navrhuje pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s ředitelkou školy jako pracovníkem, který poskytuje poradenské služby ve škole a zákonným zástupcem dítěte. **Učitelka zpracuje plán pedagogické podpory (PLPP) dítěte, pravidelně konzultuje se všemi zainteresovanými učitelkami, ředitelkou školy a také se zákonnými zástupci. Navrhuje další řešení, spolupracuje se školským poradenským zařízením, Poradnou pro rodinu, OSPODem, dětskou psycholožkou atd. Podrobný popis podpůrných opatření je ve vyhlášce č. 27/2016**

- * Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, **doporučí škola nebo školské zařízení (dále jen „škola“) dítěti využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.**
- * Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.
- * Podpůrná opatření se poskytují samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni.
- * Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití jsou stanoveny v příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016.
- * Podpůrná opatření druhého stupně jsou ovlivněna zejména aktuálním zdravotním stavem žáka, opožděným vývojem, odlišným kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami žáka, problémy s počáteční schopností dítěte učit se a připravovat se na budoucí školní práci, specifickými poruchami učení a chování, mírným oslabením sluchových nebo zrakových funkcí, mírnými řečovými vadami, oslabením dorozumívacích schopností, poruchami autistického spektra s mírnými obtížemi, nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka a dalšími specifiky, která vyžadují používání individuálního přístupu ke vzdělávacím potřebám dítěte, úpravy v organizaci a metodách výuky, v hodnocení dítěte, ve stanovení postupu i forem nápravy a případného využití podpůrného opatření v podobě individuálního vzdělávacího plánu. Problémy dítěte ve vzdělávání lze charakterizovat jako mírné.

Postup:

- doporučení školského poradenského zařízení
- spolupráce s rodinou a dalšími subjekty
- zařazení dítěte do speciálně pedagogické péče

Postup učitelky:

- učitelka po konzultaci se všemi zainteresovanými zhodnotí efektivitu dosud realizovaných podpůrných opatření (PO), která probíhala nejméně tři měsíce
- dá návrh školskému poradenskému zařízení na přezkoumání účinnosti dosud realizovaných PO

- na návrh školského poradenského zařízení a na žádost zákonného zástupce dítěte vypracuje IVP, kde podrobně popíše:
 - úpravy obsahu vzdělávání dítěte
 - časové a obsahové rozvržení vzdělávání
 - úpravy metod a forem výuky a hodnocení dítěte
 - případně úpravy výstupů ze vzdělávání dítěte

Podrobnosti vypracování obsahu IVP jsou upřesněny ve vyhlášce č. 27/2016, v § 3.

5.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- * Podmínky pro vzdělávání dětí bude vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.
- * Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečíme, umožníme:
 - uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
 - budeme realizovat všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí;
 - osvojovat si specifické dovednosti v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
 - spolupracovat se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracovat s odborníky mimo oblast školství;
 - snížit počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
 - přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě školních vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

5.4 Vzdělávání dětí nadaných

- * Budeme vytvářet optimální podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.
- * Dítě, které bude vykazovat známky nadání, bude dále podporováno.
- * Vzdělávání bude probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován jejich potenciál včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále rozvíjet.
- * Zajistíme realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

5.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- * Zajistíme další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí.
- * Vytvoříme stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajistíme pocit bezpečí, přiměřené podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.
- * Doplníme školu o dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- * V obou třídách postupně dle schváleného obecního rozpočtu použijeme více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek a tím zabezpečíme větší bezpečnost dětí.
- * Ve třídě v přízemí, se starým otevřeným nábytkem, pro zajištění větší bezpečnosti znepřístupníme dosažitelnost bezpečnost ohrožující předměty. Nastavíme dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- * Prostředí upravíme tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- * Budeme vybaveni dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte, dle prostoru MŠ a daných možností.
- * Šatna bude vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- * Zajistíme vyhovující režim dne, který bude respektovat potřeby dětí – pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek.
- * Vytvoříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- * Dětem umožníme používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

- * Vzdělávací činnosti budou realizovány v menší skupince nebo individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- * Učitelky budou uplatňovat k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímat.
- * Budeme aktivně podněcovat pozitivní vztahy, které povedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

5.6 Zabezpečení vzdělávání dětí mimořádně nadaných:

Identifikace nadání

- * Škola si je vědomá značného rozpětí v nadání jednotlivých dětí, toho, že mnoho dětí je zaměřeno jednostranně a mimořádné nadání v jedné oblasti může být u řady z nich vyvažováno nezájmem či nižšími schopnostmi v oblasti jiné. Proto škola v této oblasti spolupracuje s PPP pro diagnostikování talentovaného dítěte. Vyučující dále vycházejí z řady doplňujících metod – pozorováním dětí, studijními výsledky, pohovorem s dítětem, příp. jeho rodiči atd.

Metody práce

- * Maximální možnou měrou uplatňujeme možnosti inkluzivního vzdělávání, tedy vzdělávání, které se snaží být individualizované a vnitřně a podle možností a potřeb diferenciované. Využívá kombinace řady možností, jejichž vhodnost a účelnost se liší podle jednotlivých oblastí, věku dětí a často i podle konkrétního stavu v dané třídě.

Mezi aplikované možnosti patří zejména:

- * Dělení oblastí na rychlejší a pomalejší skupiny.
 - Tuto možnost využíváme tam, kde je ve třídě více talentovaných dětí.
- * Věkově smíšené skupiny.
 - Tuto formu vnější diferenciaci využíváme.
- * Vytvoření individuálního plánu práce v oblastech, kde to bude odpovídat potřebám jednotlivých dětí.
- * Diferencování náročnosti zadávaných úloh – principem je, aby nadané děti nedostávali větší objem stejně náročných úloh, ale aby dostávali specifické úlohy, jejichž náročnost odpovídá jejich individuální úrovni a vzdělávacím potřebám. Preferujeme v takových případech úlohy zajímavé, neobvyklé, takové, které mimořádně nadaného žáka se zájmem o oblast lákají a motivují k nadstandardnímu výkonu.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program Krtek pomocníček byl vypracován na základě závěrů evaluace naší výchovné práce, z vyhodnocení výsledků průběhu a kvality vzdělávání za minulé období. Novou charakteristikou našeho programu bude věta: **„Pomáhat, všude tam, kde je to potřeba a kde mi síly stačí“...**

„Příliš často podceňujeme sílu doteku, úsměvu, vlídného slova, naslouchání, objetí, komplimentů nebo starání se o druhého. Každý z nich má potenciál proměnit život“. L.Buscaglia, italský spisovatel.

I my se naučíme, jak je důležité si naslouchat, pomáhat si a vzájemně se podporovat. Protože i já sám někdy potřebuji podporu a pomoc od ostatních.

Po celou dobu nás bude provázet známá kreslená postavička Krtka Z.Milera, který má spoustu kamarádů, s nimiž prožívá mnoho zážitků, ale především jim vždycky ochotně a rád pomáhá. Jeho pomoc je v každém příběhu příkladná, nezištná a je pro nás poučením. Nedělá rozdíly mezi svými kamarády. Moc dobře ví, že štěstí je jen poloviční, když se o něj nemáš s kým dělit, a že smutek je dvojnásobný, když ti z něj nemá kdo pomoci. Často se říká, že je slepý, ale ve skutečnosti to není pravda, on jenom špatně vidí. Oproti tomu má výborné smysly, pomocí nichž se velmi dobře orientuje pod zemí i nad ní. Proč se pohádkový Krtek skoro nikdy nemračí? A třebaže někdy pláče nebo se i mračí, skoro se nerozčiluje. V devadesáti procentech se směje a smějí se i ostatní zvířátka. Je zvědavý, „odvážný kluk“, jde do všeho s legrací. Dělá drobné rošťárny stejně jako děti, a tak je jejich partnerem.

„Dej, ať v každém zrnku písku na poušti vidíme zázrak rozdílnosti – to nám pomůže brát sami sebe takové, jací jsme, Stejně jako na celém světě nejsou dvě stejná zrnka písku, nejsou na něm ani dvě lidské bytosti, které by myslely a jednaly stejně“. P.Coehlo, brazilský spisovatel.

Stejně tak i u nás ve školce je každý jiný, originální, každý má rád něco jiného a umí jiné věci. Společně s dětmi se naučíme každého nového kamaráda brát a respektovat takového, jaký je i s jeho odlišnostmi.

Přirozeným způsobem děti seznámíme s tím, jak mohou lidé s postižením překonávat překážky v každodenním životě. S láskou a porozuměním jim pomáhat překonávat vzájemné sociální bariéry a vytvářet tak vhodné podmínky pro přirozenou integraci. Budeme se učit být čestní, za všech okolností, protože bezpečí, štěstí, důstojnost se nachází tam, kde mezi lidmi vznikne důvěra a vztah. Umět poznat, kdy nabídnout pomoc. Kdo je to vodící pes, jak pomáhat a jak se k němu správně chovat? Jaké kompenzační pomůcky používají? Atd. ŠVP je dokumentem otevřeným, který na základě evaluační činnosti může být měněn, dotvářen a lépe přizpůsobován konkrétním podmínkám mateřské školy.

6.1 Výchové a vzdělávací strategie

- * podporovat zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializace i společenské kultivace
- * učit děti pomáhat lidem potřebným, lidem s oslabením
- * dobré prosociální vztahy mezi dětmi, rodiči a MŠ
- * vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, pomoci a spolupráce
- * poznat a porozumět sociální realitě, osvojit si morální pravidla
- * položit u dětí základy tradičních hodnot, učit se je poznávat, osvojit si je
- * učit se lásce k přírodě, ke zvířatům
- * pokračovat v budování dobré úrovně a pověsti školy kvalitní prezentací výsledků naší práce pomocí soutěží, účastí na akcích, www.strankami příspěvky do Obecního zpravodaje
- * prohlubovat vzájemnou dobrou spolupráci se ZŠ

6.2 Hlavní pedagogický záměr školní vzdělávací činnosti

Hlavní pedagogický záměr je zaměřen na vytváření optimálních podmínek pro rozvoj osobnosti a lidské jedinečnosti každého dítěte v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami. Hlavním prostředkem k dosažení cíle našeho ŠVP bude slovo **POMÁHAT**

Vycházíme z přesvědčení, že každý člověk je ve své podstatě jedinečný a má v sobě přirozenost sociálního citění s vnitřní potřebou pomoci druhým. Je proto důležité, aby jej obklopovalo prostředí, ve kterém může své schopnosti rozvíjet. Hovoříme – li o člověku, pak máme na mysli člověka bez ohledu na jeho postižení, barvu pleti či národnostní příslušnost a každý tento člověk má zvláštní místo a úlohu ve společnosti.

Dlouhodobé cíle:

- * rozvoj prosociálního chování
- * úcta, tolerance, důvěra, bezpečí, smysluplnost
- * naučit se usmířit, odpustit si
- * učit se pomáhat a svým chováním a konáním být prospěšný svému okolí

Vychází z osobnostně orientované výchovy:

- usilujeme o osobnostní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho zájmy a schopnosti
- každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky

- vycházíme z toho, že každé dítě má právo být jiné a může se učit svým tempem
- dáváme dětem možnost spoluúčasti, ale i neúčasti – pouze pozorovatel respektuje pedagogické zásady, pozitivně hodnotíme každého, podporujeme tvořivost, zvědavost, zájem, vlastní fantazii...
- připravujeme děti na budoucí roli školáčka ve spolupráci s rodinou
- intenzivní péči věnujeme dětem s odkladem školní docházky

Za plnění pedagogického záměru školy zodpovídá celý pedagogický kolektiv.

6.3 Cíle předškolního vzdělávání

Podle RVP PV má předškolní vzdělávání doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Má smysluplně obohacovat denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytovat dítěti odbornou péči. Důležitým úkolem je vytvářet dobré předpoklady pro individuálně rozvojové možnosti dětí a umožňovat tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

ZÁMĚR našeho ŠVP:

- vytvářet u dětí potřebu pomáhat, chovat se laskavě a být tolerantní
- budovat v mateřské škole atmosféru pohody, duševního i tělesného uvolnění, příznivě ovlivňovat socializační proces
- rozvíjet samostatnost a tvořivost dítěte, posilovat jeho zodpovědnost a činnorodou aktivitu
- zajišťovat rozvoj poznávacích procesů a řeči dítěte v souladu s individuálními předpoklady, dávat dobré základy pro utváření dětské osobnosti

6.4 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Dbáme, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Předškolní vzdělávání nabízí vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně

vzdělávacích potřeb speciálních. Každému dítěti poskytneme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje. Proto naše vzdělávání vychází z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků

Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňovat odpovídající metody práce:

- * prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcující radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti
- * spontánní aktivity a jeho vlastní plány
- * učební aktivity probíhající především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby
- * situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí
- * spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby
- * aktivity spontánní i řízené – didakticky zacílená činnost v menší skupině či individuálně
- * individuální volba a aktivní účast dítěte
- * nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem

6.5 Zaměření školy

Zapojením a spolupodílením rodičů, prarodičů na vzdělávání dětí spolu s pedagogickým personálem máme záměr cíleně vytvářet podmínky pro bezpečné sociální prostředí a cílené ovlivňování dětí prosociálním směrem. Obě strany musí být dětem vzorem v jednání i činění, v předávání zkušeností, v příkladném chování, jak pomáhat lidem potřebným, lidem s postižením.

Oblast výchovně vzdělávací: V KAŽDÉM TÉMATU PRAVIDELNÉ ÚKOLY:

- **Řečová výchova** – logopedické chvílky – dle metodického materiálu, nácvik říkadel, písniček
Ve spojení s utvářením hudebních dovedností a rozvíjením slovní zásoby.
- **Akce Celé Česko čte dětem** – čtení různých pohádek a příběhů k tématům.
- **Grafomotorická cvičení** – dle metodického materiálu + kreslení lidské postavy.
- **Časová posloupnost** – dny v týdnu, měsíce v rámci roku, činnosti a pojmenování celého dne.
- **Orientace v prostoru** – prakticky v reálu s rozvojem slovní zásoby /předložky, příslovce/.
- **Abeceda pravidel chování** – jejich respektování a sebekritické nahlížení na sebe, sebezodpovědnost.
- **Zdravotní výchova** – správné držení těla, prevence svalových dysbalancí a oslabení, zdravý duševní a tělesný vývoj, radost z pohybu, vypěstování základů povědomí o zodpovědnosti za své zdraví.
- **Početní představy** – pojmy 1,2,..., nic, hodně, více, méně, stejně.
- **Dopravní výchova** – základní teoretické poznatky, bezpečné chování v praxi.
- **Environmentální výchova** – celoroční třídění odpadu v jednotlivých třídách a jídelně MŠ, pokračování v plnění kompostéru, celoroční využívání lupy v přírodě, pravidelný úklid školní zahrady v každém ročním období atd.

7. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je zpracován v integrovaných blocích, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry. Jsou zpracovány společně pro všechny věkové skupiny dětí a pro celou mateřskou školu jsou povinné. Časový plán těchto bloků je volný a přizpůsobitelný. Tematické části a stručná charakteristika vzdělávací nabídky a její rozpracování je předmětem TVP. Pedagogové ji po třech letech mění podle závěrů evaluace jednotlivých integrovaných bloků. Třídní vzdělávací programy – Tabulky center aktivit jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd. Podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek obou tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu.

Vzdělávací záměr integrovaného bloku:

1. KRTEČEK A KAMARÁDI - sebeuvědomění, pravidla soužití, změny v podzimní přírodě, rozvíjení smyslů

Koukni Krtku, někdo k nám jde. Poznáváme se. Seznamujeme se s Krtečkem, jeho kamarády, novými, příchozími dětmi. Jací jsou? Hodní nebo zlí? Proč je chceme poznat, co nás naučí? Poznávat, chránit, pomáhat, tolerovat, naslouchat, životní moudra a tradice... Společně se naučíme, že každý tu má svoje místo. Máme tu pravidla chování, na kterých jsme se domluvili a která musíme dodržovat. Hlavně platí, že každý je tu sám sebou. A musíme se naučit respektovat se navzájem. To, že nejsme stejní, není na závadu. Paní učitelky a Krteček nám pomáhají se ve všem orientovat a jsou nám vzorem. Uvědomuji si sám sebe, kdo jsem a co jsem, co dovedu. Učím se navázat kamarádské vztahy. Mám své kamarády, se kterými si rád hraji, vymýšlím nápady. Nechci, aby některé děti myslely jen na sebe. Respektuji, co nemám rád já, nedělám ani druhému. Učím se požádat o hračku, o pomoc, o radu. Učím se omluvit. Vnímám chování a jednání lidí v mém okolí. Učím se být nápomocen kamarádům, paní učitelce, rodičům, prarodičům, zvířátkům. Učím se orientovat co je dobré a co méně a co vůbec ne. Učím se správně hodnotit a poradit si v situaci. Každý máme své jméno, podobu, povahu... V situacích ověřuji, že dva, tři, čtyři...znamená více než jeden. Co všechno spolu dokážeme? A že toho dokážeme mnohem více! Kdo to je, kdo se o mě stará ve školce? To není máma a táta. Ti pracují. Kdo mi tu pomáhá zorientovat se v různých situacích? Co tu dělá školnice, kuchařka, vedoucí stravovny. Mají také své povinnosti jako já?

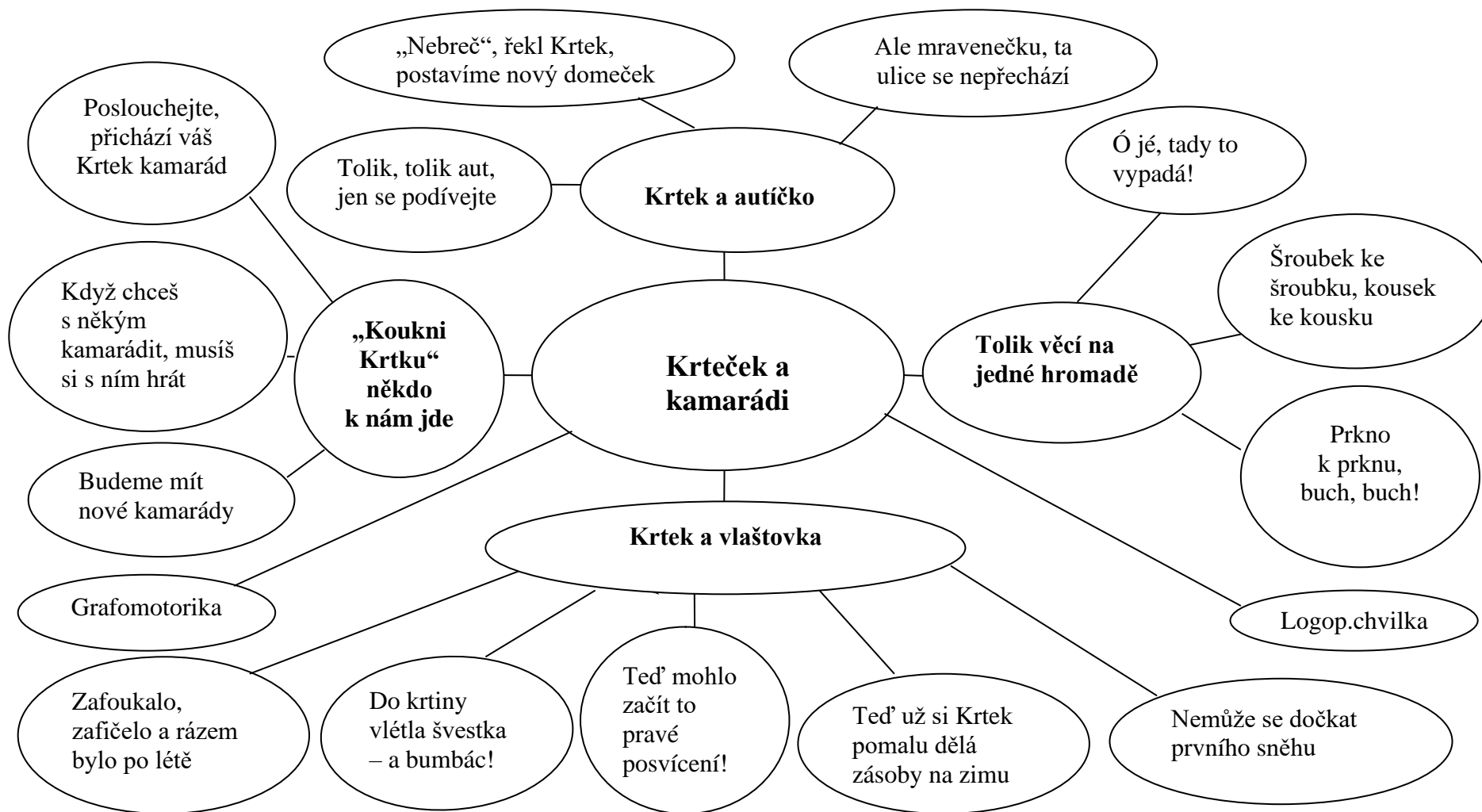
Krtek a autičko. Mám mámu, tátu, sourozence, babičku, dědu, ve svém okolí lidí potřebné... Každý v rodině má své jméno. Máme společné příjmení. Patříme k sobě.

I v rodině platí pravidla chování. Každý se tu musí umět správně chovat - máma, táta, děti, babička, děda... Jinak by tu byl zmatek. Dospělí jsou nám vzorem v pořádku. Všichni nemáme stejnou rodinu - děti, paní učitelky...Víme, kde je náš domov a učíme se poznávat cestičku od něj do jeho okolí... Bydlíme ve městě nebo na vesnici, v domečku, bytě nebo v paneláku, ve městě? Známe jejich rozdíly a dokážu je vyjmenovat? Budeme se učit bezpečnému chování na ulici, v rámci silničního provozu.

Tolik věcí na jedné hromadě. Ó jé, tady to vypadá! Naučíme se poznávat věci kolem sebe, každá je z něčeho vyrobená, z různého materiálu. Také má svoje místo, kam se dává, ukládá. Paní učitelka, starší kamarádi, Krteček nás seznámí s třídami, prostory MŠ, kam si budeme ukládat svoje oblečení, hračky, pomůcky, se kterými budeme slušně zacházet a nebudeme je ničit.

Krtek a vlaštovka. Společně napodobíme nezbedný vítr, zasníme se do podzimní nálady, pokocháme se paletou barev, rozloučíme se s odlétajícími ptáčky do teplých krajin, nachystáme broučky k usínání. Dozvíme se, jak je důležité pro ježka nahrabat si listí na hromadu, pro veverka nasbírat si šišky, jak se nachystat na zimu. S mámou nebo tátou si pustíme draka, všimneme si krásné a pestrobarevné podzimní přírody. Zkusíme si obejmout stromy... Jaké plody sbíráme, pro koho a proč? Využijeme všech získaných poznatků v praktických činnostech při zpracovávání různých plodů ze zahrádky, pole, přírody. Společně vyhrabeme listí na školní zahradě, budeme sbírat lesní plody. Naučíme se používat svoje smysly při poznávání všech plodů přírody, jak je ochutnat, využít, uchovat, zpracovat, výtvarně a rukodělně tvořit.

1. KRTEČEK A KAMARÁDI

Charakteristika integrovaného bloku:

Učení: prostřednictvím příběhu děti poznají, že jsou součástí nějakého společenství – rodina, MŠ, vrstevníci, naučí se uvědomit si sám sebe; naučí se navázat kamarádské vztahy s novými dětmi; pochopí, že dva, tři, čtyři znamená víc než jeden. Společně se naučí být zodpovědní, tolerantní vůči sobě navzájem, abychom si vzájemně pomáhali. Budou se učit bez zraku poznat kamaráda, kterého dobře znají, ale i nového a poví si o tom, co jim nejvíce pomohlo. Naučí se soucítit s lidmi s nějakým postižením, se zvířátky, poznávat, zlepšovat, chránit, chápat – lásce k přírodě a ke zvířatům. Seznámí se s hlavními znaky města a vesnice, různými druhy dopravy. Naučí se pojmenovávat materiály, jejich využití a třídění. Uvědomí si, že jsme součástí přírody a života na Zemi, budeme rozvíjet svoje smysly u poznávání kamarádů, u ovoce, zeleniny, přírodnin a plodů.

Hodnoty: někam patřím, patříme – do rodiny, do kolektivu kamarádů, do MŠ, do přírody. Můžeme mít rodinu úplnou, ale i neúplnou. Získáváme hodnotu – umět respektovat ostatní i s jejich různými povahovými vlastnostmi, i se zdravotním postižením. Společně si dohodneme pravidla chování a novou hodnotou bude, že víme, jak se máme chovat v doma, v mateřské škole, v denním stacionáři Šimonovi, v Ústavu sociální péče, v Zahradě 2000, v okolí MŠ, místa bydliště. Získáme kladný vztah k rodišti, k vlastním kořenům svého bytí.

Postoje: rozvíjíme sami sebe; rozvíjíme si vztahy s kamarády; snažíme se být ohleduplní; snažíme se pomáhat, co nám síly stačí. Jak nám bylo při hmatovém seznamování s obličejem? Hráli jsme ji nebo z principu jsme ji odmítli? Vedla tato aktivita k sebereflexi rozvíjení představitosti, citu a taktu? Učím se zaujmout správný postoj k negativnímu chování mezi kamarády, ale i ve vztahu k lidem s různým postižením, ke zvířatům, k odpadům v přírodě.

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Dílčí cíle</i>	<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Směr ke klíč. kompetencím</i>
	<i>Co učitelka u dítěte podporuje:</i>	<i>Co dítě postupně zvládne:</i>	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností osobní hygieny a sebeobsluhy - rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky / dle věku a individuálních schopností / - zvládnout jednoduchou obsluhu (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek) - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci /zvládat překážky, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí známých i nových, venku, v písku / 	<p>KU – soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje</p> <p>KŘP – známé a opakující situace se snaží řešit samostatně nebo s pomocí dospělého</p> <p>KSP – při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje</p>

		- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů / zvuky, tóny, tvary, vůně, chutě, hmat /	KČO – chápe, že zájem o to co se kolem děje je přínosem
<i>Dítě a jeho psychika jazyk a řeč</i>	- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)	- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj, a zopakovat jej ve správných větách) - učí se vést rozhovory (naslouchá druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se)	KU – soustředí se na činnost KK – rozumí slyšenému KK – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu
<i>poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování) - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání	- pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno - vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si (nového, změněného, chybějícího)	KK – slovně reaguje KK – dokáže se vyjadřovat KŘP – aktivně si všímá, co se kolem něho děje
<i>sebepojetí, city, vůle</i>	- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	- odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory - respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti - ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobí jim své chování - prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat svoje afektivní chování (odloží splnění svých osobních	KU – raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo KSP – přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti KČO – spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky

		přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)	
<i>Dítě a ten druhý</i>	<ul style="list-style-type: none"> - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole) - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému 	<ul style="list-style-type: none"> - navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho - uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou - spolupracuje s ostatními - respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem 	<p>KK – v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými</p> <p>KK – klade si otázky a hledá na ně odpovědi</p> <p>KŘP – řeší problémy, na které stačí, náročnější s oporou dospělého</p> <p>KSP – chápe, že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou</p> <p>KSP – je schopno respektovat druhé</p> <p>KČO – rozumí smyslu společného soužití mezi vrstevníky, chápe potřebu je zachovávat</p>
<i>Dítě a společnost</i>	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví známé děti i dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, vezme si slovo, až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyn apod.) - adaptuje se na život ve škole, aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, 	<p>KU – získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích</p> <p>KK – hledá otázky i odpovědi</p> <p>KSP – v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku</p> <p>KSP – spolupodílí se na společných rozhodnutích</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje a přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody - pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat - začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti - utvoří si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) - zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy, tvoří a vyrábí z přírodnin z prostředí, v němž žije 	<p>KČO – zajímá se i o druhé i o to, co se kolem děje KU – odhaduje svoje síly</p> <p>KK – domlouvá se slovy i gesty KSP – dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim KČO – má smysl pro povinnost ve hře</p> <p>KK – dokáže sdělovat své prožitky, pocity, nálady výtvarnými prostředky</p>
<i>Dítě a svět</i>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně se orientuje ve známém prostředí i v životě daného prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) - učí se zvládat běžné činnosti a požadavky na něj kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na exkurzi, v divadle apod.) - osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou mu blízké, pro něj smysluplné a přínosné, zajímavé - pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá na pořádek a čistotu, spoluvytváří pohodu prostředí, 	<p>KU – orientuje se v řádu dění v prostředí, ve kterém žije KŘP – uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit KK – chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou KČO – odhaduje rizika svých nápadů KSP – dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost</p>

	světem, s živou a neživou přírodou	chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.) - učí se mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se on-ona i ostatní v jejich okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí	KČO – ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
--	------------------------------------	---	--

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- prohlížení a „čtení knížek“
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry a činnosti
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišnosti od ostatních
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, ochotu rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

- různorodé společné hry a skupinové aktivity – námětové hry
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do níž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí mateřské školy
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, krajina a její ráz, roční období)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga):

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím
- nevhodné vzory chování v prostředí mateřské školy
- omezený přístup ke knížkám
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědkem nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, např. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

Vzdělávací záměr integrovaného bloku:

2.KRTEK A VÁNOCE - lidské tělo, nemoci, zdraví, svět pohádek, fantazie a snů, mezilidské vztahy, tradice a zvyky

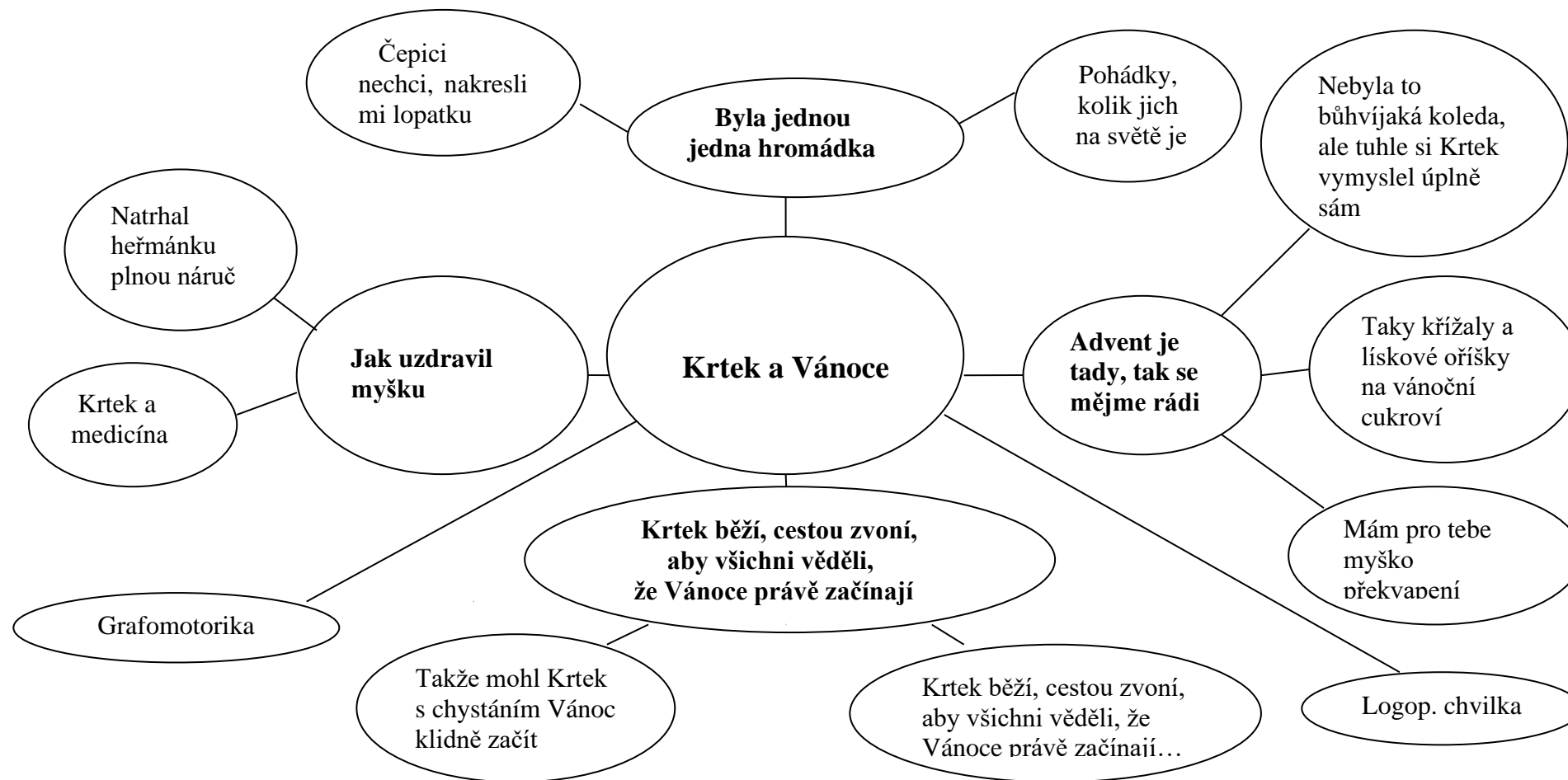
Jak uzdravil myšku. Chodím, hledám, co mám znát, pojd' nám Krtečku pomáhat. Naučíme se spoustu nových poznatků! Budeme si hrát na malé pomocníky a poznáme, jaké nemoci nás trápí, jak se máme v době nemoci zodpovědně chovat. Je potřeba vzájemně si pomáhat. Seznámíme se v souvislosti se změnami počasí s činnostmi svého těla, se zdravím a nemocemi. Budeme se učit zdravý způsob života, také nezapomene na otužování. Nadále si budu rozvíjet svoje smysly, poznám, co prospívá mému zdraví a co mu škodí. S pomocí paní učitelky dokážu pojmenovat části svého těla, budu vědět, jakou mají funkci. Učím se, že správným pohybem se zahřeji a předcházím virovým onemocněním. Když jsem nachlazený, při kašli si zakrývám ústa. Víím, kam patří posmrkaný kapesník a že je důležité pít teplý nápoj, jíst více vitamínů. Umím pomoci kamarádovi, člověku s postižením?

Byla jednou jedna hromádka... Budeme poslouchat klasické pohádky, ve kterých je hodně moudrosti, pochopíme dobro a zlo, radost a žal, bohatství a chudobu. Budeme se učit naslouchat, pochopit děj, umět ho vyprávět, hodnotit klady a zápory jednotlivých postav. Naučíme se vyjádřit své pocity slovně, výtvarně, pohybovou či dramatickou improvizací. Poznáváme svoje schopnosti a vííme, že to dokážeme.

Advent je tady, tak se mějme rádi. Krtečku, myško, zajíčku..., já už poznám, co je dobré a co je špatné. Mám kolem sebe Vás, kamarády, rodiče, prarodiče. Umím se s nimi rozdělit o hračky? Umím se omluvit? Je ve mně čert nebo anděl? Bude mít Mikuláš radost? Bude mít ze mě radost maminka, tatínek? Ti si jistě zaslouží, abych jim za péči a lásku ukázal, jak jsem šikovný, co už umím, co už znám. Jak se udržuje pořádek v herně, jak se ukládá oblečení a boty v šatně, dodržuje hygiena před jídlem, po WC, po hře, po pobytu venku, jak se správně obléct - aby to nebylo špatně a naopak? Umím pozdravit, požádat o pomoc a úsluhu, poděkovat, umím přijmout kritiku, umím popřát k svátku...? Kolik je krásných písniček a básniček, kterými si brousím jazýček? To předvedu na Mikulášské besídce. Budu poznávat zvyky v adventním čase - jak lidé žili dříve, jak prožívali tento čas očekávání narození Ježíška. A co zvířátka doma i v lese? Jak jim ulehčíme těžké období? Domáci nebudeme překrmovat, naopak lesním pomůžeme.

Krtek běží, cestou zvoní, aby všichni věděli, že Vánoce právě začínají... K naučeným poznatkům přidáme koledy, říkadla, tanečky, budeme péct cukroví. Budu se společně s ostatními těšit na nejkrásnější svátky v roce! Budu se učit myslet na druhé. Nejenom na svoje nejbližší, ale i lidi opuštěné, s postižením, nemocné, na zvířátka. Jak potěším ty, které mám nejraději? Budu se učit hodně vnímat - cinkání zvonečku, vůni cukroví, sušeného ovoce, pocity při dávání dárečků i při přijímání. Budu se učit více naslouchat druhým, potřebným. Určitě se mi také nějaké přání splní. Naučím se spoustu praktických dovedností. Budu se těšit ze sváteční výzdoby. Naučím se slovně vyjádřit vlastní pocity.

2. KRTEK A VÁNOCE

Charakteristika integrovaného bloku:

Učení: Poznají části lidského těla, jaké mají štěstí, že jsou zdraví, jak o své zdraví pečovat – zdravý životní styl. Budou se učit novému kontaktu s lidmi s různým postižením a prožitkem se přiblížit světu nevidomých. I bez zraku se dá žít. Co všechno člověk dokáže! Využije ostatní smysly. Jak poznat, kdy nabídnout pomoc? atd. Naučí se znát klasické pohádky, umět je vyprávět, znát hlavní postavy, vzít si z nich ponaučení dobra a zla. Naučí se vážit si lidových tradic a zvyků, pochopí význam adventu. Po nácviu lidových písní, koled a tanečků se naučí prezentovat se na veřejnosti.

Hodnoty: získají další hodnotu, jak se chovat v různých situacích, jak pomoci lidem potřebným, umět spolupodílet se, vážit si vlastního zdraví. Novou hodnotu získají z poslechu čteného nebo vyprávěného textu pohádek. Naučí se prožívat radost z pomoci, pochopení, z úspěchu vlastního i jiných.

Postoje: uvědomí si, zda umí zaujmout správný postoj k ubližování mezi kamarády, k netoleranci vůči lidem s postižením, zda pouze nekopírují špatný model chování se svého okolí. Naučí se chránit si své zdraví, jak se chovat a chránit tyto lidi v bezprostředním kontaktu s nimi. Seznámí se s tradicemi, dřívějšími zvyky. Osvojí si emoce – city, empatii, zklidnění, pomoc, ochranu, pochopení, důvěru, smysluplnost, bezpečí...

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Dílčí cíle</i>	<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Směr ke klíč. kompetencím</i>
	<i>Co učitelka u dítěte podporuje:</i>	<i>Co dítě postupně zvládne:</i>	
<i>Dítě a jeho tělo</i>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomění si vlastního těla - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynu - pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce - zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem - umí rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chová se tak, aby neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých 	<p>KU – učí se nejen spontánně, ale i vědomě</p> <p>KK – dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, DVD)</p> <p>KČO – dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých</p>

	- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	- má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí	KČO – chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí
<i>Dítě a jeho psychika jazyk a řeč</i>	-osvojení si poznatků a dovedností, dalších forem sdělení verbálního i neverbálního (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	- naučí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu) - správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči - vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách - chápe slovní vtip a humor - učí se sledovat očima zleva doprava	KU – vyvine úsilí, záměrně si zapamatuje KŘP – nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu KK – vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, slovně reaguje
<i>poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	-rozvoj, zpřesňování, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti	- zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) - chápe základní elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla) - naučí se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatuje a vybaví	KU – soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislosti KŘP – vnímá elementární matematické souvislosti KK – ovládá řeč, dokáže se vyjadřovat
<i>sebepojetí, city, vůle</i>	- získání relativní citové samostatnosti	- uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je - uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném a cizím prostředí - zorganizuje hru	KSP – samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej KU – učí se hodnotit svoje osobní pokroky

	- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění, prožívání	- zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) - je citlivé ve vztahu k věcem	KČO – svoje činnosti a hry se učí plánovat a organizovat KK – dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky KSP – rozpozná nevhodné chování
<i>Dítě a ten druhý</i>	- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	- uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je - chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.) že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené - vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, nabídne mu pomoc apod.) - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad	KU – učí se oceňovat výkony druhých KŘP – problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti KČO – chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu KSP – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí KSP – dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším
<i>Dítě a společnost</i>	- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat - rozvoj společenského i estetického vkusu	- chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé - chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i k dětem s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí - zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. - vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební	KU – má elementární poznatky o světě lidí, kultury, techniky, který je obklopuje KSP – uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky KČO – váží si práce i úsilí druhých KK – dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a

		<p>dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus)</p> <p>- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů aj.)</p>	<p>nálady různými prostředky (hudebními, pohybovými, dramatickými)</p> <p>KČO – je otevřené aktuálnímu dění</p>
<i>Dítě a svět</i>	<p>- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p> <p>- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p> <p>- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>- má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>- všímá si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>- rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá na pořádek a čistotu, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>	<p>KU – chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí</p> <p>KŘP – všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí</p> <p>KŘP – hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady)</p> <p>KU – poznává, že se může mnohému naučit</p>

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů při hrách, pohybových činnostech, k prevenci nemoci
- společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- záměrné pozorování běžných předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity – konstruktivní a výtvarné projekty
- přípravy a realizace zábav a slavností (kulturní programy, slavnosti v rámci zvyků a tradic)
- tvůrčí činnosti slovesné, výtvarné, hudební, hudebně pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- receptivní slovesné, výtvarné činnosti, hudební skladby, písně
- setkávání se s literárním, dramatickým a výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy uměleckých a kulturních míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (manipulace s různými materiály a surovinami)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (manipulace s některými předměty a přístroji, léky, běžnými chemickými látkami, technickými přístroji)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga):

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- málo podnětů a aktivit podporující estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

Vzdělávací záměr integrovaného bloku:

3. KRTEK A SNĚHULÁK – prožitek z Vánoc, znaky zimy, péče o zvířátka v zimě, něco umím a znám

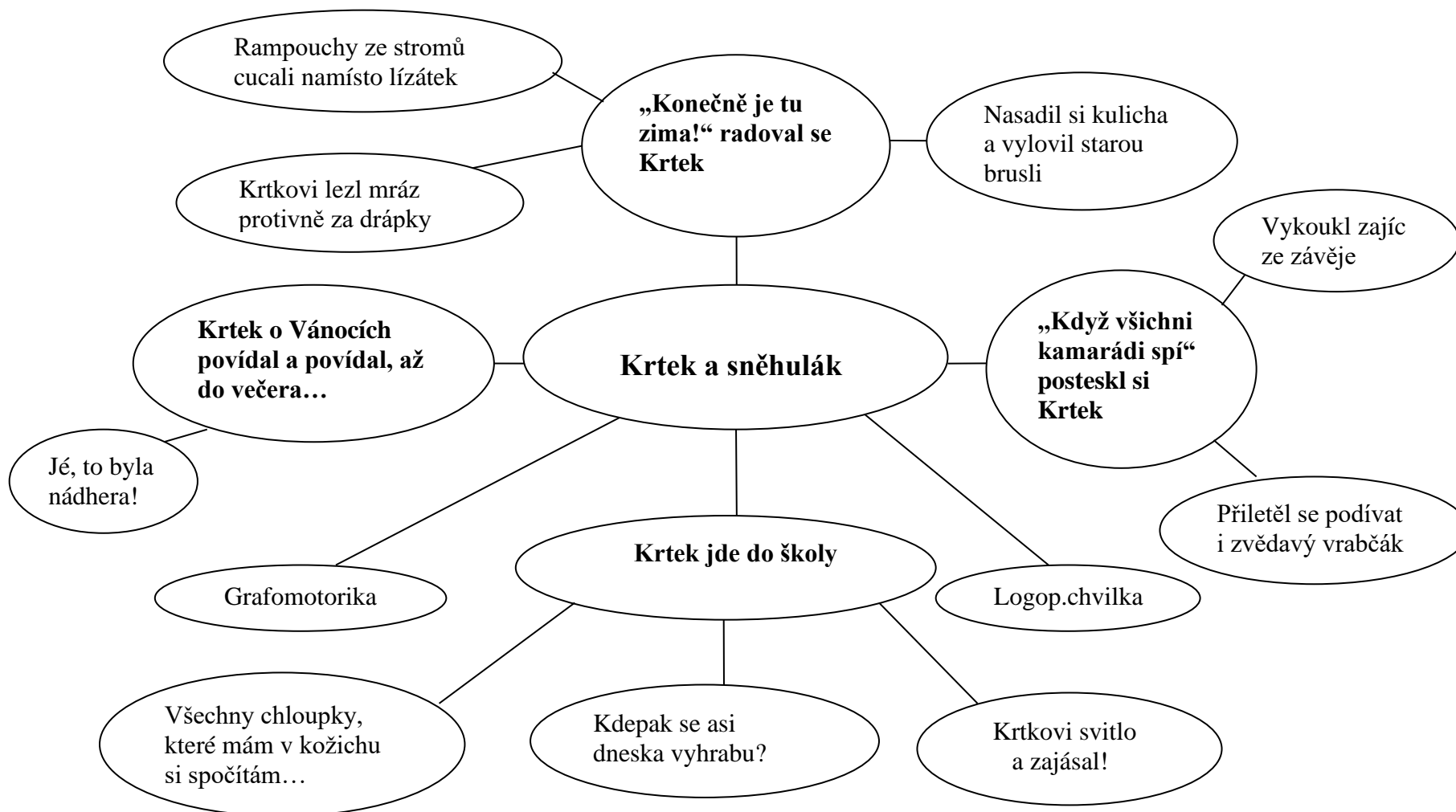
Krtek o Vánocích povídal a povídal... Na základě situačního učení si společně povíme, jak jsme prožili Vánoce, komu se nám podařilo udělat radost a kdo naopak nás potěšil. Porovnáme si vánoční zvyky a tradice každé rodiny, protože ne každý to má o Štědrém dnu stejné. Řekneme si, zda jsme nezapomněli na svoje nejbližší, na lidi potřebné, opuštěné, na domácí mazlíčky, zda jsme je nepřekrmili, aby neměli zdravotní problémy. Naučíme se dny v týdnu, pochopíme časovou posloupnost dne, co v tu chvíli děláme, zopakujeme si roční období a jejich hlavní znaky. Mladším Berušským paní učitelky pomohou, ale starší Sluníčka to jistě zvládnou.

„Konečně je tu zima“ radoval se Krtek. Ví, jak se mám obléknout, na co nemám zapomenout, abych se chránil před mrazem, mokrým sněhem. Nezapomenu při návratu do MŠ zkontrolovat si mokré věci a uložit je správně na teplé topení, abych měl vše v pořádku. Co zima přináší? Když se vydaří bílá zima, pak je plno radosti! Můžeme sáňkovat, stavět valy ze sněhu, sněhuláky, koulovat se, házet koulemi na cíl... Pozor, i při sportování platí pravidla! Jak se chráníme my? Nezapomene na svoje domácí mazlíčky, jsou před mrazem dostatečně chráněni? Sledujeme sluníčko, jak je ospalé a má málo síly a my jsme také takoví ospalí. Naučíme se pozorovat stopy ve sněhu: „Kdo tu byl před námi?“ /lidé, zvířata, dopravní prostředky/. V pokusech poznáme změny vody v led a naopak. Kolik je v ledu nečistoty a špíny! To teď vidím! Který sněhulák rychleji roztaje – malý nebo velký? Sypký sníh nelepí. Mokrý sníh lepí, mohou dělat koule. Budeme si hrát společně s Krtkem a sněhulákem – dělat pokusy se sněhem a ledem.

„Když všichni kamarádi spí“ posteskl si Krtek. Vypátráme, co dělají v zimě zvířata, jak se chrání před mrazem? Pomáhám zvířátkům ze všech sil, pravidelně jim nosím sušené pečivo, vhodné krmení, čisté ovoce a zeleninu, nasbírané plody. Pravidelně doplňuji ptáčkům krmítko, vyrobím si šiškové krmení. Povíme si o přírodě, o tom, jak spí, vysvětlíme si lidové pranostiky, kterým lidé věřili. Lupou pozorujeme žilky listů pokojových květin, jinovatku, ledové ozdoby na trávě, sněhové vločky. Pomocí zrcadla sledujeme plující mraky, pohyb koruny stromu ve větru. Zopakujeme si, jak se rozpozná větvička jedličky od smrku.

Krtek jde do školy. Pomohl jsem sněhulákovi, svým kamarádům, dětem, pochopil jsem, co je důležité, co mám dělat, abych byl prospěšný. Mám z toho radost, dobrý pocit a rád bych se naučil něco dalšího, neméně důležitého. Paní učitelka, rodiče, prarodiče mně poradili jako první, jak počítat, znát číselnou řadu do deseti, více x méně x stejně. Co k tomu budu potřebovat? Mohu využít všech pomůcek v MŠ a nasbíraných přírodnin. Naučím se řadit, třídit podle slovní instrukce, manipulovat, seřazovat. Také si procvičím prostor kolem sebe – co je nahoře, dole, před, za, hned před, hned za, první, poslední, vpravo dole, vlevo nahoře atd. Věci kolem nás mají různý tvar, velikost, délku, šířku. Starší Sluníčka se připraví na zápis do 1. třídy a naučí se vše společně se svým kamarádem Krtčkem. Uslyší počáteční a koncovou slabiku, graficky poznají některá písmena abecedy, napsané svoje jméno.

3. KRTEK A SNĚHULÁK

Charakteristika integrovaného bloku:

Učení: na základě emočního citového prožitku se naučí mít radost nejen z dárek od druhých, ale umět i obdarovat. Svoje nejbližší, domácí mazlíčky, lidi opuštěné, s postižením. Naučí se základní znaky o zimě, zimních sportech, o lavinovém nebezpečí. Nezapomeneme ani na volně žijící zvířátka, která potřebují naši pomoc. Prostřednictvím pokusů se dozví o různých vlastnostech vody a její přeměně. S pomocí paní učitelky, rodičů, Krtka a jeho kamarádů se naučí všechny potřebné znalosti do školy.

Hodnoty: získají hodnotu pomáhat, nebýt lhostejný, umět soucítit, vzdělávat se, podpoří si zvědavost, spontaneitu, empatii, radost. Další novou hodnotou bude respektování a dodržování pravidel vzájemné komunikace v rámci rodiny, mateřské školy, vnějšího okolí dítěte, s postiženými lidmi, kteří obvykle rádi přijímají pozitivně informace o věcech, které nevidí. Získáme hodnotu pouze slovy vyjádřit, jak na nás působí barvy.

Postoje: naučíme se správný postoj ve vztahu ochraně svého zdraví při zimních sportech, při nácviu sluchové orientace – úloha tzv. trasera při běhu nebo orientaci nevidomého, při objevování rozmanitostí světa. Zbavíme se zbytečného ostychu z neznámého prostředí, lidí, kteří mají nějaké postižení, při návštěvě ZŠ u zápisu do 1. třídy.

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Dílčí cíle</i>	<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Směr ke klíč. kompetencím</i>
	<i>Co učitelka u dítěte podporuje:</i>	<i>Co dítě postupně zvládne:</i>	
Dítě a jeho tělo	- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinaci ruky a oka apod.)	- zvládá házení a chytání míče, pohyb na sněhu a na ledu - ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku / zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem	KU – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí KŘP – k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně KSP – ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít KČO – jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

<p><i>Dítě a jeho psychika jazyk a řeč</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje a vypráví příběh, pohádku - pozná a vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma - pokračuje ve sledování očima zleva doprava - pozná některá písmena a číslice - pozná napsané svoje jméno 	<p>KK – hovoří ve vhodně formulovaných větách KK – ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní KK – rozlišuje některé symboly KŘP – při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů</p>
<p><i>poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj a kultivace představivosti a fantazie - vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činnosti a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) 	<ul style="list-style-type: none"> - záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost - vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využít zkušeností k učení - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí - chápe základní číselné a matematické pojmy, orientuje se v elementárním počtu cca do šesti, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, pozná více, stejně, méně, první, poslední apod. - chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahore atd.) - chápe elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra atd.) orientuje se v prostoru i v rovině 	<p>KU – soustředí se na činnost, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů</p> <p>KŘP – zpřesňuje si početní představy, užívá čísel a matematických pojmů</p>
<p><i>sebepojetí, city, vůle</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat svoji situaci 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých) - prožívat radost ze zvládnutého - vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení - rozhodovat o svých činnostech - uvědomovat si svoje možnosti i limity (své silné i slabé stránky) 	<p>KČO – chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p> <p>KČO – dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky</p>

<i>Dítě a ten druhý</i>	- rozvoj kooperativních dovedností	- přirozeně a bez zábrán komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství - dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná	KK – samostatněji komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i dospělými KČO – spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat KSP – vyjednává, přijímá a uzavírá kompromisy
<i>Dítě a společnost</i>	- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	- vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) - dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje fair - vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (říká, co bylo zajímavé, co je zaujalo) - zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru)	KU – je schopno dobrat se k výsledkům KŘP – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) KSP – nadále rozvíjí modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí KK – vede smysluplný dialog
<i>Dítě a svět</i>	- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	- porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole - osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí,	KU – má elementární poznatky o rozmanitostech a proměnách světa KČO – má smysl pro práci

		kteře jsou mu blízké, pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	i učení
--	--	---	---------

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- konstruktivní a grafické činnosti
- jiné činnosti např. míčové hry
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- opakování operací s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků, práce s knihou, s obrazovým materiálem
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů, logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zaměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení organizačních schopností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, literární)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- různorodé společné hry a skupinové aktivity – dramatizace
- tvůrčí činnosti literární, dramatické, podněcující estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní literární, dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, sledování dramatizací)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (přírodní jevy a děje, podnebí, počasí, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

- kognitivní činnosti (kladení otázek, a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy a zkoumání)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga):

- omezování spontánních aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit a selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

Vzdělávací záměr integrovaného bloku:

4. KRTEK A ZELENÁ HVĚZDA - probouzení přírody, svátky jara a maminek, zvířátka

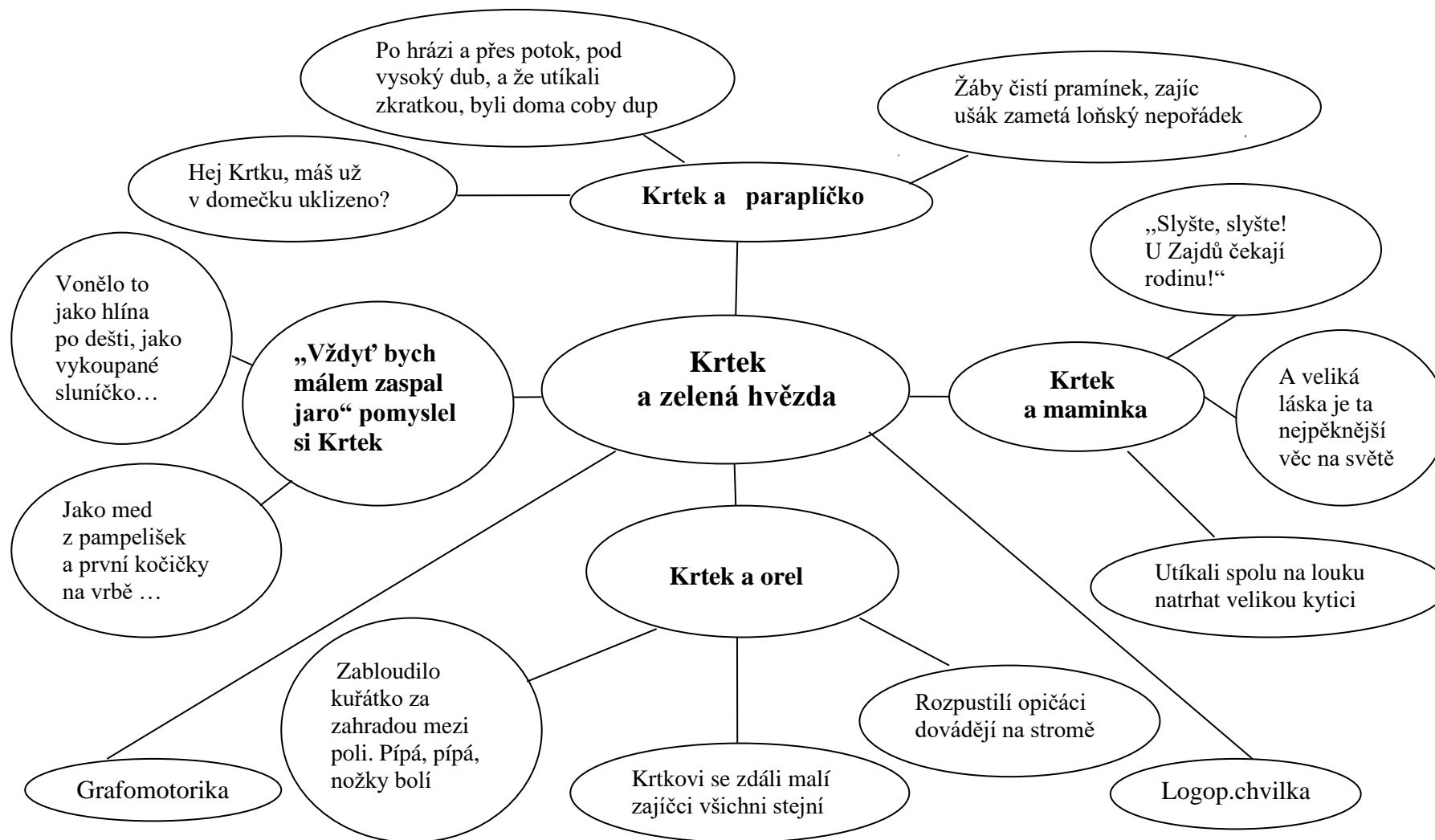
„Vždyť bych málem zaspal jaro“ pomyslel si Krtek. Kap...kap...kap... Copak se děje? To venku na loučce tají sněhové závěje. Z ničeho nic přišla obleva. Krtek vykoukl z klobouku hlíny a volá: „Zas přišlo jaro, jako loni!“ Sluníčko hřeje, kytky voní, v trávě se broučci honí, všude pohoda. Společně budeme sledovat jarní probouzení, znaky jara okolo nás, změny v okolí MŠ i v přírodě, změníme si svoje oblečení. Poznáme podle oblohy, jestli bude pěkně či bude pršet? Pochopíme „rozmary“ aprílového počasí.

Krtek a paraplíčko. Dozvíme se, proč se slaví svátky jara, ukážeme si tradiční zvyky a tradice. Společně si vyrobíme různé jarní dekorace, upleteme si pomlázku. Naučíme se nová říkadla, písně... k příchodu jara a společně s kamarády ze Základní školy vyneseme Moranu - zaženeme paní Zimu pryč! Zkusíme si urychlení kvetení větévek ve vázičkách. Která větvička déle pokvete - v přírodě nebo ve vázičce? Prohlédneme si trávník s pampeliškami ráno, a v poledne, za slunečného dne a za deště. Uděláme si okolo sebe jarní pořádek. Porovnáme si úklid u Krtečka a jeho kamarádů, zda to děláme taky tak, my lidé? Neničíme přírodu špatným počínáním - nelámeme větve, neházíme odpadky, jak se nám zamane. Nevyrýváme rostliny v přírodě pro ozdobu naší zahrádky. Dodržíme pravidla chování v přírodě. Svým chováním a praktickou činností popřejeme naší Zemi k jejímu svátku.

Krtek a maminka. - Jak jim popřejeme, čím jim uděláme největší radost? Určitě svým správným chováním doma, v mateřské škole, na veřejnosti, umím pomáhat lidem potřebným chránit přírodu, starat se o zvířátka. Do školky už chodím dlouho, kromě chování se umím soustředit, znám různé důležité věci a mám chuť je na veřejnosti ukázat. Maminka si to opravdu zaslouží - dárek, přání a vystoupení. Svátek nemají pouze maminky, ale také babičky. Předvedu, co dovedu, jak jsem manuálně zručný, pohybově, hudebně a jazykově šikovný.

Krtek a orel. Nesmíme však zapomenout na zvířátka a jejich mláďátka, která se na jaře rodí a líhnou. Budeme si obohacovat slovní zásobu o další pojmy a slova - jak se řekne zvířecí táta a máma, mláďě. Naučíme se rozdělení zvířat na domácí, lesní a exotická. Řekneme si čím se živí a jaký nám dávají užitek. Naučíme se pojem vodící pes, který pomáhá nevidomým a lidem postiženým. Jak se k němu máme chovat, co všechno se musí naučit, aby dokázal lidem pomáhat. Zvládneme respektovat odstup při pozorování zvířat z důvodu jejich i vlastní bezpečnosti. Povíme si, jaké zvířátko máme doma, jak se o ně staráme. Pozveme si místního včelaře a seznámíme se s nepostradatelnou úlohou včel a jejich produktu - medu. Společně navštívíme místní chovatele ovcí a drobného zvířectva. Z přírody si „půjčíme“ hlemýžď z zahradního, ubytujeme ho ve sklenici a budeme ho krmit jetelem a salátem. Budeme pozorovat rozkvetlou třešeň za slunečného dne, hmyz, který ji navštěvuje a co tam dělá?

4. KRTEK A ZELENÁ HVĚZDA

Charakteristika integrovaného bloku:

Učení: vyzkouší si a nacvičí běžné denní úkony bez použití zraku, aby se případně dokázali přizpůsobit novému prostředí, novým možnostem. Naučí soustředěně pozorovat, zkoumat, objevovat souvislosti, pojmenovávat a rozlišovat změny v přírodě, které se dějí kolem nich. Seznámí se s významem a posláním jarních svátků Velikonoc, s tradicemi a zvyky. Naučí se třídít odpad, jak se správně chovat v přírodě. Rovněž umět starat se o zvířata a jejich mláďata, učit se, jaký nám dávají užitek, jak mohou pomáhat lidem s postižením. Projevit úctu k mamince a celé rodině, umět se veřejně prezentovat v rámci obce i v institucích, viz. záměr navázání nové spolupráce.

Hodnoty: získají novou hodnotu: „**Jak se žije ve tmě**“, hodnotu úcty k přírodě, ke všemu živému – rodícímu se. Pochopí, že rodina je jejich jistota a bezpečí. Osvojí si hodnotu pomáhat, naslouchat, všimát si. Pravidelně pečovat o vše živé, pochopit stálou hodnotu neživé přírody.

Postoje: společně se naučí zaujmout kladný postoj k tradicím, zvykům, k ochraně přírody, k třídění odpadu, k živé a neživé přírodě. Rovněž k rodině, jako základu každé společnosti. Získají nový postoj: „Rosteš s každou překážkou, kterou překonáš. Nejde o čas, ale o zážitek a také chuť pomáhat překonávat vzájemné sociální bariéry“.

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Dílčí cíle</i>	<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Směr ke klíč. kompetencím</i>
	<i>Co učitelka u dítěte podporuje:</i>	<i>Co dítě postupně zvládne:</i>	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - pokračování v posílení uvědomění vlastního těla 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, samostatněji se postarat o hračky, uklidit po sobě, automaticky udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě - zachovávat správné držení těla - koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou - ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem 	<ul style="list-style-type: none"> KU – získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení KŘP – přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem KSP – při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje KU – raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo KŘP – využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

<i>Dítě a jeho psychika jazyk a řeč</i>	- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	- pokračuje ve správném vyslovování, ovládnutí dechu i intonaci řeči - učí se nová slova, a aktivně je používá (ptá se na slova, kterým nerozumí) - opět se naučí z paměti krátké texty (říkanky, písničky, jednoduchou dramatickou úlohu) - popíše situaci (skutečnou, podle obrázku) - sluchově rozliší začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech	KK – domlouvá se gesty i slovy, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou KU – soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje KK – dokáže se vyjadřovat řečovými prostředky
<i>poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	-rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	- přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří - řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“ - vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim - naučí se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatuje a vybaví	KU – při zadané práci dokončí, co započalo KŘP – spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací
<i>sebepojetí, city, vůle</i>	- prohlubování rozvoje a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání	- je citlivý k přírodě a živým bytostem - zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)	KSP – vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost

<p><i>Dítě a ten druhý</i></p>	<p>- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>- rozvíjí navázané kontakty s dospělými, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho - nadále přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, rozvíjí si navázaná přátelství</p> <p>- uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je</p> <p>- brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p>	<p>KK – slovní zásobu aktivně používá k dokonalejší komunikaci s okolím</p> <p>KČO – uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat</p> <p>KSP – chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, dokáže se bránit</p>
<p><i>Dítě a společnost</i></p>	<p>- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>- chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků - na základě utvoření dětské představy dodržuje pravidla chování a společenské normy - uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům</p> <p>- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p>	<p>KČO – má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat</p> <p>KK – zdokonaluje se ve vyjadřování a sdělování svých prožitků, pocitů a nálad různými prostředky (řečovými a hudebními)</p>

<p>Dítě a svět</p>	<p>- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p> <p>- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem lidí společností, planetou Zemí</p>	<p>- pomáhá pečovat o okolní prostředí (chrání přírodu v okolí, živé tvory, stará se o rostliny, nakládá vhodným způsobem s odpady)</p> <p>- rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímá si nepořádků a škod, upozorňuje na ně</p> <p>- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, jak svým chováním ovlivňujeme vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>- učí se vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, jak svět přírody, tak svět lidí (má elementární povědomí o planetě Zemí)</p>	<p>KU – získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích při péči a ochraně okolního prostředí, přírody</p> <p>KŘP – rozlišuje i nefunkční řešení, dokáže se rozhodnout</p> <p>KČO – chápe, že činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem</p> <p>KU – nadále si rozvíjí elementární poznatky o světě přírody, lidí</p>
---------------------------	--	--	---

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících běžnými proměnami a vývojem
- estetické a tvůrčí aktivity (hudební, pohybové)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- činnosti zaměřené na prohlubování znalostí sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina a nově rodina ve světě zvířat
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (sportovní akce, kulturní programy)

- tvůrčí činnosti slovesné, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí (praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (rostliny, živočichové, počasí, roční období)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga):

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánních i řízených) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- jednání, které dítě pocítuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

Vzdělávací záměr integrovaného bloku:

5.KRTEK A KALHOTKY - síla přátelství, moudro, úcta, tolerance, bezpečí

Opravdoví kamarádi na sebe zkrátka nezapomenou. Ani na jaře, ani v létě, ani na podzim...

Mám kamarády, lidské i zvířecí. Těším se na ně. Když jsem sám, je mi nějak smutno. Spolu se doplňujeme ve všem. Mnohá přání se mohou naplnit s pomocí někoho dalšího. To se pozná, kdo je kamarád a kdo ne. Jaký je rozdíl mezi kamarádem a přítelem? Vysvětlíme si, že můžeme být odlišní. Hovoříme - li o člověku - pak máme na mysli člověka bez ohledu na jeho postižení - at' už fyzické či mentální, barvu pleti či národnostní příslušnost. Nezapomenu ani na postižené lidi.

Avšak, pozor i na cizí lidi někde na ulici! Pozor na falešné úsměvy a dárky! Vyznáme se v tom? To je těžké! Ale důvěřovat a neprověřit se nemusí vyplatit! Krtek s kamarády, rodiče a paní učitelky nám zatím pomáhají se v tom složitém světě záhad orientovat. Ale já nebudu vždy s někým, kdo by mi mohl poradit, zvláště když už brzy budu chodit sám do školy! Proto musím všem dobře míněným radám a upozorněním dobře naslouchat, a hlavně si je zapamatovat, abych je nezapomněl. Ověřením si získané kompetence - empatii, tolerance, pomoc, smysl pro „fair play“, přijetí sama sebe, jaký jsem - sebepojetí.

Oslavíme MDD - zdravé soupeření, měření sil, tolerance k rozdílným silám a schopnostem a dovednostem. Nachystáme si společné hry, ve kterých uplatníme vzájemnou spolupráci celé MŠ. Připravíme si i společný projekt se staršími kamarády ze ZŠ, na multifunkčním hřišti si společně zasportujeme.

Předáme si poselství Malého prince: „Tady je moje tajemství. Je jednoduché. Správně vidíme jenom srdcem; to nejdůležitější je očím neviditelné.“

Nevíte o nějakých kalhotkách s kapsami?

Mám spoustu věcí, které potřebuji a nemám je kam dát. Kdybych tak měl kalhotky s velkými kapsami. I kluci je mají. Ale sám to nedokážu, poradím se s mojí velkou kamarádkou myškou. Bude to vědět? Pomůže mi? A opravdu! Nejdříve zasadím len, na to budu stačit sám. Sklizený len namočím v rybníce, s tím mi ráda pomůže žabička, čáp ho zláme, pavoučkové usoukají nit, mravenečkové utkají plátno, rak ho nastříhá a Rákosníček ušije. S kamarády jsem prožil celý rok, pomáhal jim a teď pomohli oni mně. Osvojím si znaky léta, další změny v přírodě a oblékání. V přírodě se toho naučím nejvíce, uplatním svoje poznatky v reálu.

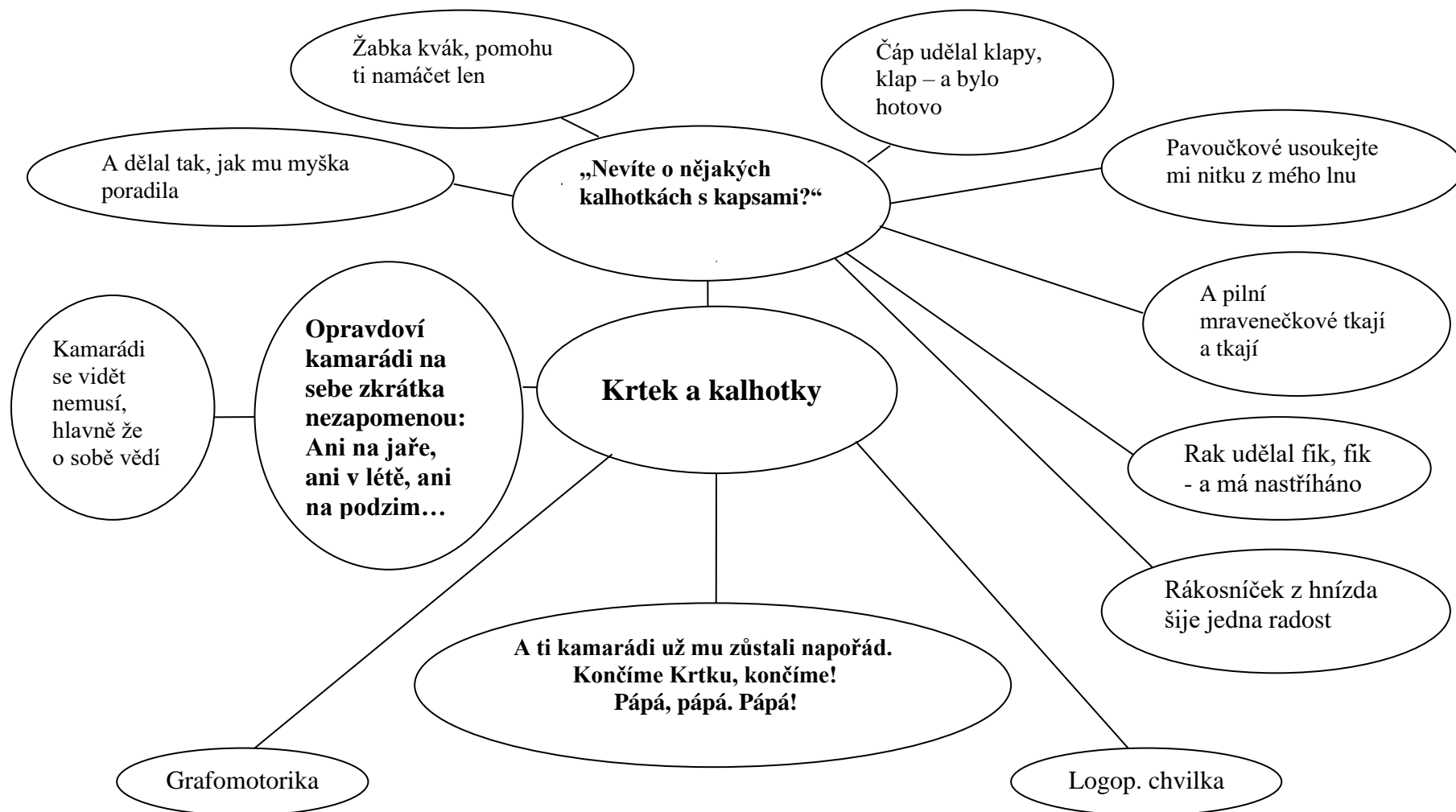
Nasbírám si rozumné množství lučních květin a rostlin, s pomocí encyklopedie se je pokusím pojmenovat a vytvořím si herbář. Pozorně budu poslouchat rad starších o chování za bouřky v přírodě, při koupání, při sběru plodů v lese, při pohybu v přírodě.

A ti kamarádi už mu zůstali napořád. Končíme Krtku, končíme! Pápá, pápá. Pápá!

Krtek a jeho kamarádi nás dovedli na konec školního roku, rozloučíme se s kamarády, kteří odejdou do první třídy a budeme se těšit, až se opět sejdeme po prázdninách. Naučí nás, jak se bezpečně chovat na hřišti i na silnici atp. i s ohledem na blízcí se prázdniny.

Nezapomene na sebe a po prázdninách společně přivítáme nové kamarády. Krtečku, děkujeme ti a dobře nám hlídej naši školičku.

5. KRTEK A KALHOTKY

Charakteristika integrovaného bloku:

Učení: naučíme se ověřit si v reálných situacích získané kompetence, kladné vztahy, úctu a toleranci k vrstevníkům, dospělým, k lidem postiženým. Pochopíme, že přestože nemáme stejnou barvu pleti, stejný věk, stejné vlastnosti, je zapotřebí vzájemná úcta a tolerance. „**Naučíme se hlavní smysl v životě, pomáhat druhým. A pokud jim nemůžeme pomoci, aspoň jim neublížit**“. /Dalajláma/. Naučíme se znaky léta – O Svatojáankovi a Berušce / upozorníme děti na nebezpečí úrazu obzvláště v letním období, naučíme se, jak se chovat v podobných situacích /.

Hodnoty: novou hodnotou jim bude prezentování pozitivních vztahů navenek. Předvedeme si, co jsme se naučili, jak se ovládáme, co zvládneme sami a jak dovedeme spolupracovat a komunikovat s kamarády, pomáhat lidem potřebným. „**Každý někdy potřebuje pomoc. Horolezec je vybaven lanem. To není žádná ostuda požádat o pomoc, když ji potřebujeme**“. /Z. Hanka český spisovatel/

Postoje: umíme zaujmout správný postoj k negativnímu chování, dokážeme pomoci, a to nás vnitřně potěší, „**Jedním z nejkrásnějších zadostiučinění v životě je, že kdykoli se upřímně snažíme pomoci jinému, pomáháme i sami sobě**“. /R. W. Emerson/.

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Dílčí cíle</i>	<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Směr ke klíč. kompetencím</i>
	Co učitelka u dítěte podporuje:	Co dítě postupně zvládne:	
Dítě a jeho tělo	- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti - pokračování v rozvoji pohybových schopností a zdokonalování dovedností, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	- zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami - má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc	KU – získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích s uvedenými pomůckami KŘP – rozlišuje nefunkční řešení, dokáže si zvolit, která řešení vedou k cíli
Dítě a jeho psychika jazyk a řeč	- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	- formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony, slovně reaguje - tvoří jednoduché rýmy - rozlišuje některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní	KK – samostatně vyjadřuje své otázky i odpovědi, slovně reaguje KK – domlouvá se gesty i slovy KK – rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci KU – experimentuje a užívá

<p><i>poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i></p> <p><i>sebepojetí, city, vůle</i></p>	<p>- vytváření základů pro práci s informacemi</p> <p>-rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>funkci</p> <p>- nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim svoje chování</p> <p>- vyjádří souhlas i nesouhlas, říká „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>- těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p>	<p>přítom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů</p> <p>KČO – umí svoje činnosti řídit a vyhodnocovat</p> <p>KŘP – známé a opakující situace už řeší samostatně</p> <p>KU – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí</p> <p>KU – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí</p>
<p><i>Dítě a ten druhý</i></p>	<p>- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních</p>	<p>- odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>- umí přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>- chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími či dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p>	<p>KSP – při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout</p> <p>KSP – je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní</p>
<p><i>Dítě a společnost</i></p>	<p>- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>- uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování a tím ohrožují pohodu i bezpečí druhých; umět odmítnout společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých</p>	<p>KSP – chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou</p>

		<p>možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>- porozumí běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p>	<p>KSP – je schopno respektovat druhé</p>
Dítě a svět	<p>- poznávání jiných kultur</p> <p>- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi, společností</p>	<p>- vnímá, že svět má svůj řád, že je nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, vesmíru apod.)</p> <p>- zvládá běžné činnosti a požadavky na ně kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, exkurzi, výletě apod.)</p> <p>- uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>	<p>KK – ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</p> <p>KSP – při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje</p> <p>KČO – chová se odpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- jiné činnosti např. turistika, sezónní činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů při různých činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi
- samostatný slovní projev na určité téma
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (značky, symboly, obrazce)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- běžné verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, návštěvy výstav běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, požár, povodeň)
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (louka, rybník apod.)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga):

- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při činnostech
- časově i obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nedostatečná motivace dětí k sebevyjádření a sebeuplatnění
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

8. PLÁN EVALUACE A HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Evaluační systém jsme zpracovali na základě povinnosti, kterou stanoví § 11 a § 12 zákona 561/2004 Sb. v platném znění. Strukturu a hlavní oblasti hodnocení upravuje vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení škol v platném znění.

Nástroje a plán evaluační činnosti, které bude škola využívat:

a/ evaluace školního kurikula = ŠVP

- individuální pohovory s rodiči
- naplňování cílů programu
- informace, koordinace úkolů školy
- analýza dokumentace školy
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání IB
- využívání samostudia, DVPP v praxi
- pololetní a závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání

Předmět evaluace	Formy, metody	Termín	Odpovědnost	Pomůcky	Poznámky
Individuální pohovory s rodiči	rozhovor, diskuze, zápis, závěr	Září, říjen 2020, 2021, 2022	všechny pedagog. pracovníce	individuální plán dítěte	
Naplnění cílů programu	evaluační listy vzdělávání	vždy po ukončení tématu a podtématu	Jankesová, Mrázková Paščínská Petříková		
Informace, koordinace úkolů školy	rozhovory, připomínky, sdělení	Rady MŠ	Jankesová Mrázková Paščínská Petříková	sešit Rady školy	
Analýza dokumentace školy	kontrolní a hospitační činnost	průběžně	Jankesová	záznamový arch	

Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání IB	hospitační činnost diskuze	průběžně	Jankesová J. M. P. P.		
Využívání samostudia, DVPP	referáty diskuze	průběžně po účasti	Jankesová Mrázková Paščínská Petříková	sešit pedag.rad	
Pololetní a závěrečné hodnocení podmínek, průběhu, výsledků vzdělávání	nová, upravená tabulka	leden 2021, 2022, 2023 červen 2021, 2022, 2023	Jankesová Mrázková Paščínská Petříková		

b/ evaluace třídního kurikula

- denní vyhodnocování realizace vzdělávání, zda byly naplňovány dílčí cíle, klíčové kompetence
- vedení nových diagnostických záznamů o dětech
- evaluace integrovaného bloku
- vytvářet partnerské vztahy mezi školou a rodiči

Předmět evaluace	Formy, metody	Termín	Odpovědnost	Pomůcky	Poznámky
Denní sebereflexe učitelky	sebereflexe	denně	J. M. P. P.		
Osobní portfolia dětí		leden, průběžně doplňovat	J. M. P. P.	úkoly, viz. složka	
Evaluace integrovaného bloku	evaluační listy učitelky	po ukončení IB	J. M. P. P.	evaluační listy	
Vytvářet partnerské vztahy mezi školou a rodiči	Individuální pohovory, třídní schůzky, akce MŠ	říjen, září, leden	J. M. P. P.	individuální plán, osnova třídní schůzky	

8.1 ZDROJE

Právní předpisy:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č.563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č.43/2006 Sb.
- vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, včetně poslední změny předpisu, vyhlášky č. 343/2009 Sb.
- vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění vyhlášky č. 225/2009 Sb.

Další zdroje:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. (VÚP v Praze 2005)
- Manuál k přípravě školního vzdělávacího programu pro mateřské školy (VÚP v Praze 2005)
- webové stránky rvp.cz (Metodický portál – Předškolní vzdělávání)
- semináře a přednášky PhDr. K. Smolíkové
- články z časopisu Informatorium, Bečvářová